

Na memoria de Alfonso Rey
Ex concelleiro de Cultura do Concello de Ames

XI Certame Literario

Concello de Ames

© Concello de Ames

Edita:

Concello de Ames
Praza do Concello, 2. Bertamiráns
15220 Ames. A Coruña

Maquetación:

Gráficas Garabal, S.L.

Depósito Legal: C 587-2015

Imprime:

Gráficas Garabal, S.L.
Santiago de Compostela

XI Certame Literario

Concello de Ames

Narrativa e poesía

Textos premiados na edición do ano 2014

Concello
de AMES

PRÓLOGO

Relato e poesía. Dous xéneros literarios sempre de actualidade.

Hai escritores de sona que din que a novela está en proceso de reformulación, mesmo en extinción; así e todo, con enfoques e propostas novas ou vellas, a arte de contar historias é inherente ao ser humano, porque, tal como defendían os filósofos gregos da Antigüidade, o home é un ser social. Hoxe en día as habilidades dos nosos estudantes son moi superiores a etapas anteriores grazas á mellor formación e acceso doado á información. O noso é un certame literario maduro e extraordinariamente concorrido, onde os adultos tamén teñen a oportunidade de participar.

Se as formas de narrar están a mudar, a creación poética, pola súa parte, sempre está aí, malia a súa crise permanente de consumidores. Galicia deu nos últimos anos poetas novos de gran proxección, sobre todo mulleres, que empezaron a construír versos en idades temperás. Cantos creadores hai agora que publican a súa produción en blogs e redes sociais, pero tamén en obras individuais e colectivas, ben en formato dixital ben en soporte impreso. Nestes traballos que vimos recollendo tras cada edición atopáremos relatos frescos e orixinais, así como poemas novos e intensos, sempre desde a proximidade dos autores, que comparten con nós, os lectores, unha cultura, unha paisaxe e un imaxinario.

Alfonso Rey escribía en 2011 neste mesmo espazo que “relatar historias, verdadeiras ou ficticias, expresar sentimentos, e mesmo trasladar aos semellantes información ou compartila é unha axuda inestimable para exercer a nosa liberdade”. Mellor non o podía dicir o meu compañeiro de corporación municipal, cuxo pasamento aconteceu en febreiro de 2015.

Así que, coma el, convíдовos a ler amodiño estes versos e estes contos. Mundos tan íntimos como fantásticos espéranvos!

Santiago Amor Barreiro
Alcalde

TRABALLOS PREMIADOS

NARRATIVA

1ª CATEGORÍA (ata os 13 anos)

1º premio: Título: *O súper rato*

Autor/a: **Manuel Mosquera Dapena** (Pintiñas)

2º premio: Título: *O descubrimento*

Autor/a: **Daniel Souto Pazó** (Alqueidón)

3º premio: Título: *O vagar da memoria*

Autor/a: **Blanca Barros Rubines** (Castelao)

2ª CATEGORÍA (dos 14 aos 17 anos)

1º premio: Título: *O último home vivo do planeta Terra
gozaba moito lendo*

Autor/a: **Sara Riveiro Capeáns** (Lilo)

2º premio: Título: *Estrelada*

Autor/a: **Iria Esperón Abril** (Chorima)

3º premio: Título: *O Faro*

Autor/a: **Sofía Tuñas Puentes** (Phi Gómez)

3ª CATEGORÍA (18 anos ou máis)

1º premio: Título: *Xeometría posteulidiana*

Autor/a: **José Ángel Corral Suárez** (Celio Boquete)

2º premio: Título: *Trico e Anosmia*

Autor/a: **María Luz Cures Vázquez** (Outsider)

3º premio: Título: *Delincuencia*

Autor/a: **Carlos Méndez Leis** (Blasco)

TRABALLOS PREMIADOS

POESÍA

1ª CATEGORÍA (ata os 13 anos)

- 1º premio:** Título: *Os amigos imaxinarios*
Autor/a: **Pablo Souto García** (Albaromicroque)
- 2º premio:** Título: *Envexa*
Autor/a: **Xián Villanueva Moreiras** (Acuarios)
- 3º premio:** Título: *Os sonhos*
Autor/a: **Lara Castro Taboada** (Tara)

2ª CATEGORÍA (dos 14 aos 17 anos)

- 1º premio:** Título: *Oriéntame cos meridianos cara ao ceo*
Autor/a: **Marcela Porto Mato** (Noces)
- 2º premio:** Título: *A fame*
Autor/a: **Salvador Pena Castro** (Televisor)
- 3º premio:** Título: *Ela*
Autor/a: **Sofía Tuñas Puentes** (Phi Gómez)

3ª CATEGORÍA (18 anos ou máis)

- 1º premio:** Título: *Memoria dun cuarto*
Autor/a: **Ismael Ramos Castelo** (Lass)
- 2º premio:** Título: *Xogo de cama*
Autor: **Manuel Otero Boquete** (Triste Gagarín)
- 3º premio:** Título: *Desejar é conjuntivo. Arrastar a historia*
Autor: **Esperanza Rocamonde Iglesias** (Lavivia)

XURADO

O xurado do **XI Certame Literario Concello de Ames** estivo formado polas seguintes persoas:

Begoña Caamaño (escritora e xornalista)

Carlos Negro Romero (pooeta e profesor)

Mª Rosario Pita Villares (escritora e actriz)

En representación do Concello de Ames, actuou como secretaria a técnica de Normalización Lingüística, Rosa Moreiras Cuñarro.

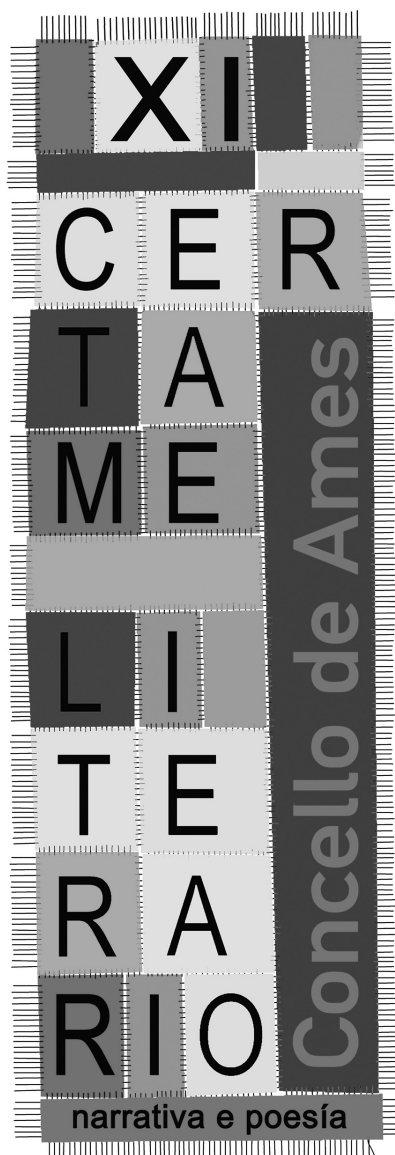
ÍNDICE

Narrativa

- *O súper rato*, **Manuel Mosquera Dapena** 17
- *O descubrimento*, **Daniel Souto Pazó** 23
- *O vagar da memoria*, **Blanca Barros Rubines** 33
- *O último home vivo do planeta Terra gozaba moito lendo*,
Sara Riveiro Capeáns 39
- *Estrelada*, **Iria Esperón Abril** 43
- *O Faro*, **Sofía Tuñas Puentes** 53
- *Xeometría posteulidiana*, **José Ángel Corral Suárez** 63
- *Trico e Anosmia*, **María Luz Cures Vázquez** 71
- *Delincuencia*, **Carlos Méndez Leis** 81

Poesía

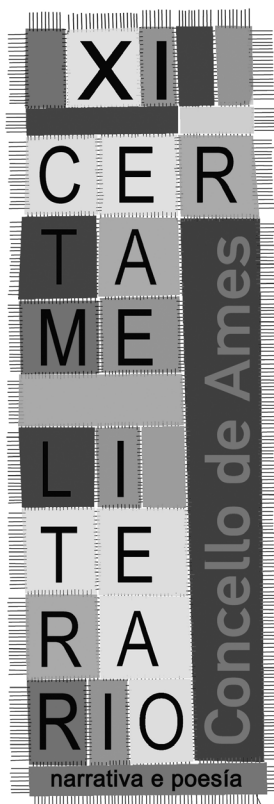
- *Os amigos imaxinarios*, **Pablo Souto García** 87
- *Envexa*, **Xián Villanueva Moreiras** 91
- *Os sonhos*, **Lara Castro Taboada** 95
- *Oriéntame cos meridianos cara ao ceo*,
Marcela Porto Mato 99
- *A fame*, **Salvador Pena Castro** 105
- *Ela*, **Sofía Tuñas Puentes** 109
- *Memoria dun cuarto*, **Ismael Ramos Castelo** 115
- *Xogo de cama*, **Manuel Otero Boquete** 127
- *Desejar é conjuntivo. Arrastar a historia*,
Esperanza Rocamonde Iglesias 131

Narrativa

O SÚPER RATO

Manuel Mosquera Dapena (Pintiñas)

1º premio de narrativa da 1ª categoría

Como todos os domingos, a señora Adela tiña dous obxectivos: limpar a casa e impedir que a molestase.

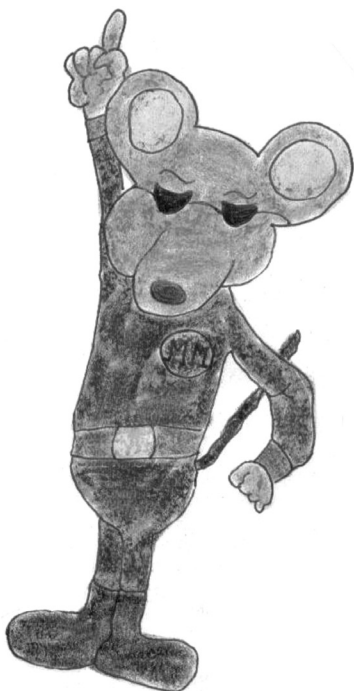
Acórdome do primeiro día que cheguei. Cando me viu, a ledicia non lle cabía no corpo e despois dun berro de emoción desmaíouse.

Por suposto, eu tamén teño dous obxectivos para este domingo: coller o queixo e molestala.

E á parte apenas nos enfadamos (se iso acontece esaxerámolo un pouco) pero o máis importante é que somos amigos; por exemplo: ela ponme queixo nun aparello raro e comprou un gato para facerme compañía (sempre xogamos ao pilla pilla).

E podo dicirvos mil e unha cousas boas dela. Tamén me puxo un nome cariñoso, a min recoñéceme por “*Becho Noxento*”, pero eu chámome David.

Cando a señora Adela e a súas amigas fan unha comida, eu aproveito e paseo pola cociña directo a neveira, que coas miñas dotes de artista consigo abrir, e collo o queixo. Para que o gato Nervio poida gañar a súa comida, xogo un pouco con el e despois vou directo ao comedor a saudar as amizades da señora Adela, porque, eu terei moitos defectos, pero sonvos moi educado. Tan pronto aparezo pola porta, os berros e as subidas ás cadeiras son todo un, ata que aparece a miña Adela coa vasoira e, para non deixala en evidencia, eu voume.

Pero hoxe ocorreu algo estraño. Adela estaba falando polo obxecto máxico das mil marabillas (o teléfono), gran invento para min, porque cando consigo que Adela se despiste úsoo para pedir unha pizza, non sei como se apañaban os meus antepasados cando non existían estes negocios. Ela falaba moi acaloradamente. Veña, a poñer a parabólica para saber de que falaba e con quen (xa o sei, pensaredes que son un rexoubeiro, pero xa vos vería eu a vós se a vosa vida estivese pendente dun fío a cada segundo) pois ben, era con alguén chamado Exterminador, o primeiro que pensei e que era un novo mozo porque no tempo que levaba alí sabía que non tivera moita sorte no amor.

Pasada unha hora chegou un home cun maletín. Vaia, outro vendedor, pensei. Púxose a rexistrar a casa como se estivese buscando un tesouro pero cando me viu dixo que era hora de xogar, non sei por que pero empecei a correr como se levase lume no cu.

Eu xoguei ás escondidas e non me atopaba pero oíao. Dixo que mañá me encontraría e...fun para a cama con moito medo (tanto que fixen caca na sopa) e viñéronme os pesadelos.

Ao escoitar o timbre da porta un calafrío percorreume o corpo, pero tiña que ser forte. Levanteime, collín o traxe *ninja*, saín fóra e vinme con el. Adela era cinto marrón co que pensei, equivocadamente, que ía ser de moita axuda.

Un triplo pinchacarneiro mortal e toma calzón chinés....

Cando deixei de fantasear e volvíñ á realidade, dispúxenme a pensar. Fun á despensa collín unha agulla e... mortal, perigoso e con estilo perfecto (nin o Cristino ese me gaña en chulería).

Diante estaba Exterminador. Puxo as mans na cintura e fixo coma os vaqueiros (que parvo, non levaba pistolas...) sacou o seu cazabolboretas e empezou a batalla.

Outra vez o maratón, a correr a correr, nunca pensei que a casa de Adela tivese tantos metros para escapar e que un humano puidese seguirme e non morrer de cansazo no intento.

A miña idea resultou ser un éxito, ¡actuar sen pensar!, pois ben tirei a agulla e caeulle o cinto e con el o pantalón (tiña calzón de corazóns), ¡que ridículo! e escapou.

Ninguén se mete comigo.

Ao día seguinte recibín unha carta, dicía así:

Querido primo:

Que tal te encontras? Teño que ir a San Chusco
e como me pilla de camiño vou ir facerche
unha visita e quedarei por aí esta fin de semana.

Bicos e moito queixo

Pelotiña

Eu estaba súper contento. Pelotiña era o meu primo favorito, a el teño que agradecerlle todas as tácticas que sei de escape, é súper intelixente. Acórdome da súa casa “Manicomio” ¡que tempos aqueles!

Fixen todos os preparativos para recibir a visita xa que tiña que ter comida bastante porque non podía permitir que un membro da miña familia pasase apuros para conseguir alimento, dado como estaba a situación nesta casa, así que decidín arriscarme para conseguir o premio.

Adela non estaba moi contenta, puxo máis aparellos e comprou outro gato, polo que me dei conta que o ambiente non era o apropiado para coller provisionís pero ás visitas hai que tratalas ben.

Ao pouco de recoller todo o necesario para pasar unha fin de semana tranquila e sen riscos escoitei un ruído. Non sabía se saír para mirar o que estaba a suceder porque despois do apuro que levei co Exterminador non as tiña todas comigo, pero igual, se me asomaba un chisco, non habería problema.

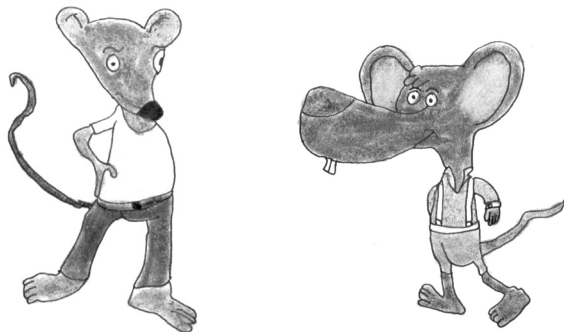
Cal foi a miña sorpresa cando, de súpeto, diante de min vin pasar correndo a Pelotiña e detrás os dous gatos intentando cazalo. Visto dende a miña perspectiva aquilo parecía un episodio de Tom e Jerry, o meu primo esquivando os obstáculos, os gatos rompendo todo o que estaba ao seu paso e Adela berrando coma unha tola.

Cando Pelotiña se decatou de que isto parecía unha batalla da cal podía saír moi mal parado, entrou para dentro empurrándose e tirouse enriba miña, así era Pelotiña de impulsivo.

Despois do recibimento tan efusivo, Pelotiña e eu comezamos a falar das nosas fazañas e a conversa prolongouse ata ben entrada a noite.

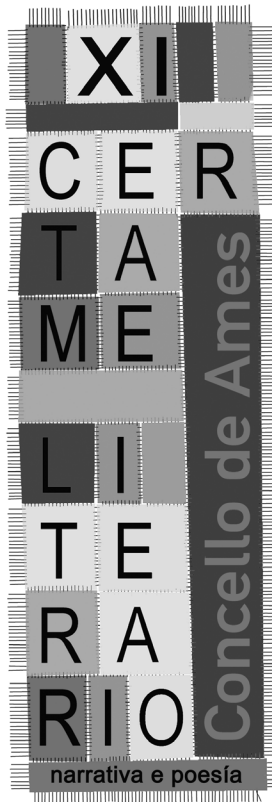
A fin de semana con Pelotiña foi xenial e decidiu que volvería pronto pola miña hospitalidade e, se cadra, para quedarse a vivir, pero esta é outra historia que vos contarei noutra ocasión.

Unha aperta e ata a miña próxima entrega.

O DESCUBRIMENTO

Daniel Souto Pazó (Alqueidón)

2º premio de narrativa 1ª categoría

1. O descubrimento

Eu son Damián. Son de altura media, cos ollos marróns. Os meus compañeiros din que son moi pesado pero eu penso que esaxeran moito. Sempre andan a dicir que me flipan os dinosauros, pero iso é mentira. Só me gustaban un pouco de pequeno (por certo, xa sei que a descrición non está completa nin ordenada, pero é que non se me dan ben esas cousas).

Xa acabara os deberes e quería saír un pouco por Herbón adiante, para que non me molestasen as miñas irmás (que teño dúas: Irene e Martiña). Aquel día acabara moi rápido os deberes porque a miña profesora, Criselda, só me puxera unha redacción: “Vantaxes e inconvenientes da construción de encoros”.

Estaba a fitar os pementos cando algo se moveu. Era un pemento. O pemento cambaleou e desapareceu baixo a terra. E sucedeu así con todos. Un por un ían desaparecendo. Cando todos os pementos se afundiron deime conta de que o estraño animal que producía esa desaparición de pementos marchaba. Tras el íase formando un montón de terra, como o que se forma cando as toupas escavan cerca da superficie. Eu quedei pasmado cando saíu á superficie e se lle viu a silueta. Non me acerquei moito por se me vía ou me escoitaba pero, desde a distancia á que estaba podía apreciar que era un animal de tamaño medio e cun corno na fronte. Despois foi ao Ulla. O animal mergullou e despois escoitáronse sete notas, cada unha cortada por un son parecido a *ñam!!!*

Pensei: -outra razón pola que ter móbil. Se o tivese agora mesmo estaría informando de que animal é ese e que está facendo. Os meus pais sempre me din que ata os 13-14 anos non vou ter un, pero eu teño moitas ganas de telo. Dáme a sensación de que o teñen un monte de nenos da miña idade.

Xa estaba decidindo se marchar ou seguir fitando o animal cando escoitei a miña nai berrarme:

- Damián, volve para a casa dunha vez ou quedas unha semana sen tablet.

Eu fun escopeteado porque non quería pasar tanto tempo sen tablet.

A miña irmá Irene creume pero cando llo contei a Martiña, a miña irmá máis pequena, díxome:

- Damián, oz unicornioz non ezisten, díxomo unha da miña claze. Ademaiz a quen lle van guztar oz pementoz?, eztán malízimoz.

2. A exploración

Ao seguinte día conteillo a Rai, un amigo meu e de Irene. Aínda que é dous anos máis novo ca min (eu teño 10), levámonos ben. É baixo. Ten o pelo louro e uns ollos verde-azulados moi bonitos. Vai na mesma clase que miña irmá. É moi amable e gústalle levar chándal.

Quedamos no Convento despois de comer. Cando chegou a hora do encontro, Rai sentíase mal porque comera un iogur por equivocación e el é intolerante á lactosa.

Estivemos un bo cacho buscando, cando Rai encontrou o animal paseando por enriba das pesqueiras. Levei un bo susto cando o animal saltou diante de nós. Agora que o vía de cerca, xa sabía o que era. Íao dicir pero non me saía a palabra. Tíñao na punta da lingua cando Irene dixo:

-O gato de Pedro...

Eu, rapidamente, dixen o que era, un Gatipetro!

O Gatipetro, ao oír esa palabra púxose a cantar:

As-lampraas sam-as-casas,

ma-tracas ca haa an asta tarraaaaaa. LaLaLaLa...

Nós, que non entendiamos nada, quedamos abraiados.

Eu pensei:

- Se houberse algún tradutor que entendese este idioma...

Ao instante apareceu un home que nos ensinou unha tarxeta que poñía:

Nome: Ramón Lamote.

Do libro: *Das cousas de Ramón Lamote.*

Oficio: profesor de chairego e debuxante de sonhos por encarga.

- *As lampraas-as-pamantas-san-a-añaca-cara-os-mañas panas!*
-exclamou o Gatipetro.

- Así que estás moi triste? As túas penas só se curan con lampreas e pementos? -preguntou Ramón.

- Como entende o seu idioma? -pregunteille eu.

- Home, eu son profe de chairego e ese é o seu idioma.

- Pode ensinarnos? Por favor! -preguntoulle Irene.

- Non, porque teño un método mellor: o meu último invento; o tradutor de chairego antigo a galego moderno!! -dixo á vez que sacaba un microchip do peto e llo colocaba ao Gatipetro.

Ao instante púxose a cantar unha canción (esta vez en galego).

3. A busca

- CINCO personaxes me teredes que traer. Aquí tedes unha lista dos protagonistas:

O 1º é Ramón, das cousas de Lamote.

O 2º é Perci Jackson de *Perci Jackson y los dioses del Olimpo*.

Os tres últimos son: Jack, Victoria e Cristian, tamén coñecidos como Yandrak, Lunnaris e Kirtash, que proveñen de *Memorias de Idhún* -cantou o Gatipetro.

- Xa teño UN!

E enguliu a Lamote!

- Coa emoción xa me pasou a dor de barriga -dixo Rai.

Despois diso decidimos marchar para a casa. Cando chegamos estaban os meus pais esperándonos para ir ver o avó, que estaba envellecendo a unha gran velocidade e ía ir para o ceo moi pronto. Cando chegamos ao hospital, que está en Bertamiráns, o avó case non respiraba e eu dixen:

-Noon, que alguén deteña o tempo!!!!!! -case chorando. Entón pasou algo increíble: abriuse unha ventá e entrou Perci Jakson. Ao momento saíu pola boca do avó un tornado que se converteu en Chronos, o deus do tempo. Estiveron loitando. Chronos ía derrotar a Perci pero eu fíxenlle unha cambadela e caeu ao chan. Íase recuperar pero unha lámpada caeu e predeulle lume ao deus/titán.

Perci acompañounos ata onde estaba o Gatipetro. Ao velo, o Gatipetro dixo:

- Xa teño DOUS! -e enguliu a Perci.

Esa noite ceamos na casa dos meus avós. Eles tiñan unha lareira moi grande e a min encántame xogar co lume. Estáballe botando leña, cando tropecei. Pensaba que estaba perdido, pero de repente o lume apagouse e a leña que había ata se conxelou un pouco. Ao mirar cara a arriba descubrín quen me salvara: Cristian Kirtash coa Haiass, a súa espada de xeo!!!

Os meus pais estaban un pouco confusos. De onde saíra? Pero como me salvara, deixáronlle quedar a durmir. Ao principio colleron medo pola espada, pero cando lles explicou que non a utilizaría para facer dano, quedaron máis tranquilos.

Ao día seguinte, fomos con Rai a levar a Cristian Kirtash fronte o Gatipetro.

Ao velo o Gatipetro dixo:

-Xa teño TRES! -e enguliuno.

Este caso fíxome pensar en como serían os demais casos. Estabamos volvendo cando Irene tropezou e caeu. Na caída sangroulle unha perna. Como ela sofre de hemofilia (ou algo parecido, a si, hemofilia) non parou de sangrar. Eu e Rai non sabiamos que facer. Xa se estaba formando un charco de sangue cando apareceu... Victoria/Lunnaris!!! Ao ver a ferida colleu o báculo de Arshel e curouna completamente. A continuación levámola onda o Gatipetro.

Ao vela, o Gatipetro exclamou:

-Xa teño CATRO!!! -e enguliu a Victoria/Lunaris.

A continuación diso fómonos á casa.

Ao día seguinte fomos con Rai a Bertamiráns. Eu e Irene fomos comprar un paquete de cromos de Invizimals mentres Rai nos esperaba enfronte dun colector. Ao volver levamos unha boa sorpresa: Rai non estaba!!!

De repente escoitamos unha voz que dicía:

-Estou aquí!!! Son Rai!!! Estou na neveira!!! Socorro!!!

En efecto, no colector había unha neveira que se balanceaba. Nós tratamos de sacalo pero era imposible. Intentamos darlle con paus e cacharros de metal pero non servía de nada, porque a neveira estaba tan fría que producía bloques de xeo ao seu redor imposibles de atravesar a non ser derreténdoos. Rai xa estaba morrendo de frío cando apareceu a súa salvación...Jak/Yandrak!!!

Colleu a Domivat, a súa espada de lume e cortou á metade a neveira, xa que derretía o xeo ao seu paso.

Cando saíu da neveira, contounos que uns matóns o meteran dentro e a enchufaran na súa casa, a través dun burato que tiña.

Explicámoslles aos pais de Rai o que pasara. Ao principio non o crían moi ben pero ao ver a espada ardente de Jack/Yandrak crérono todo e deixáronlle ao idhunita durmir na súa casa.

Ao día seguinte levamos a Jack/Yandrak a ver ao Gatipetro. Ao velo, exclamou:

- Xa teño os CINCO!!! e chapou o derradeiro personaxe.

Deseguido, comezou a cantar:

Son un gato comelibros,
ás veces bastante perverso.
Leo moita poesía,
e por iso falo en verso.

Xa tomei toda a novela
que a miña dieta esixía,
agora xa podo volver
á miña dieta preferida:

*Lampreas e pementos,
lampreas e pementos.*

Xa sei que vos preguntades
que era iso que facía?
Estaba comendo lampreas
eu as como cada día.
Fago que soen sete notas,
unha por cada burato,
deixo que bailen no aire,
e despois eu as tapo.

Depois diso empezou a xirar ata converterse nun libro:

O soño do Gatipetro

Dispoñíame a coller o libro cando...

4. Un soño, ou non?

...espertei. Só fora un soño! Nos días seguintes estiven pensando no asunto. Como era posible que tivese un soño tan especial?

Cando xa case me esquecera do tema, chegou unha carta que dicía:

Querido Damián:

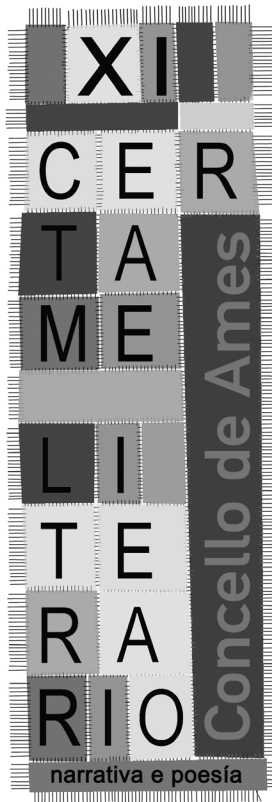
Espero que che gustara o soño que che debuxei. Encargáramo túa nai porque quería substituílo por un pesadelo. Un gran saúdo por parte miña e o mesmo por Nube, un Gatipetro que está pasando comigo estes días.

Un forte abrazo de

RAMÓN LAMOTE

O VAGAR DA MEMORIA

Blanca Barros Rubines (Castelao)

3º premio de narrativa da 1ª categoría

Oín movemente, pouco, e imaxinei que viría de fóra. Apaguei o televisor, para así poder escoitar con máis atención. Quería ver o que pasaba, entón levanteime con moito esforzo da miña vella e querida butaca. Puxen a miña dentadura postiza, por se tería que botar un berro e así respectasen a miña intimidade, pois considerábame unha persoa ruín, aínda que no fondo tiña un bo corazón... e con só dous pasos, xa estaba enfronte da xanela. Decorrín as cortinas, si, as que fixera a miña defunta muller. Todas elas feitas dunha tea de flores amarelas e bordadas a punto de cruz. Estas xa terían, por aí, uns corenta anos, posto que ela morrera había xa, máis ou menos trinta. Si, cando algo che falta é cando verdadeiramente ves o necesario que é para ti. Sentíame só ante a gran inmensidade de cousas... por iso hai que vivilo, para saber de verdade como é. Claro, é lei de vida, pero esa non fora unha lei, senón unha inxustiza. Decaera nunha enfermidade e, en menos de tres meses, xa estabamos no cemiterio enterrándoa e mandándolle un último adeus, xunto cun ramo de rosas vermellas. Pero iso, xa era auga pasada. Agora encontrábame alí, eu só, diante da fiestra. Ollei un bo anaco de tempo e... unhas estrañas criaturas atopábanse correndo no meu propio xardín e dirixíanse cara á miña porta. Nunca vira nada igual, non as coñecía nin de vista. Non sabía o que facer, nin onde me meter... e os latexos do meu corazón cada vez apresurábanse máis. Sería que era unha persoa solitaria e que non me relacionaba coa xente... parecíame que agora só me acordaba da miña falecida muller, mais xa comezaba a esquecerla. Cada segundo que pasaba íame esquecendo do seu peculiar sorriso, xa non recordaba ese ollar feiticeiro que foi o que me engaiolou.. Intuí, que eran os anos, os que me pasaban factura... e non lle dei moita máis importancia.

De súpeto, soou rinchando o timbre da casa, xa había tempo que ningún o tocaba e fallaba bastante. Quedei paralizado durante uns intres. Ollei de novo a través da fiestra, ningún se atopaba agora no meu xardín. Inquietanzas envolveron a miña memoria nunha serie de pesadelos, estes facíanme dar voltas e voltas, e a sensación de mareo estaba cada vez máis preto. Dis-

púxenme a saír do salón, un destes salóns antigos, os que teñen casas vellas saben do que estou falando, é como estar nunha bodega cun bo viño. Pertencían xa, a anos pasados, a outra época, inesquecible para o meu recordo. Toda unha vida. Unha vida curta e rápida, pero á súa vez longa e chea de agradables momentos e do peor, de desgrazas. Volveume sobresaltar o son do timbre, que outra vez penetraba nos meus tímpanos, no máis interior dos meus oídos. Xa me atopaba fóra do salón, ante un longo e estreito corredor, cuberto por unha vermella e longa alfombra. Todas as súas paredes estaban habitadas por multitude de cadros con fotografías, todas elas excepto unha, en branco e negro. Vellas xa deberían de ser, amarelentas víanse ante un sen fin de branco e negro.

Dous simples pasos fixéronme falla, para atoparme diante dun dos cadros. Observeino durante un intre. Facíame falla estar máis preto para poder saber quen eran aqueles personaxes que se mesuraban no retrato. Non puideren recoñecer a ningún. Puxen as lentes, agora si que tentaba ver a face dos monicreques pero non recoñecía. Non entendía que facían alí, xente descoñecida no meu fogar. Continuei mirando eses retratos e quedei parado enfronte da seguinte. Esta vez tratábase, coma dunha foto conxunta, chea de xente. A xulgar polo aspecto semellaba unha familia. Seguí paseniño polo corredor para así, poder ollar a seguinte. Quedei abraiado ante tal cousa, o que estaba a ver e a vivir en primeira persoa. O cadro que estaba enfronte, era moderno, do último, do último, así é como di a xuventude. Único e exclusivo. Estaba eu alí, presente, vendo un aparello do máis contemporáneo. Unha foto que podería significar un cambio para a historia, o final da Idade Contemporánea, xa que nela apreciábanse os movementos. Puiden distinguir neses movementos un home de avanzada idade, case sen pelo e con lentes. Un nariz grande e afiado sobresaía da súa estreita e peculiar cara.

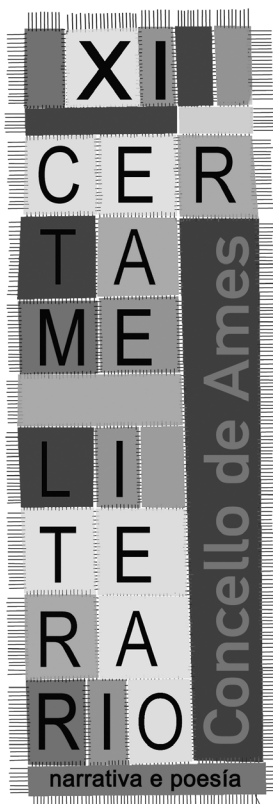
Por terceira vez soou o timbre. Cada vez que soaba perdía xa a súa forza. Se non estivese tan cerca da porta como estaba agora, non sería quen de escoitalo. Estaba xa alí a un paso, atemoriza-

do polo que puidera ocorrer. Non tiña outra opción, nin sequera unha escapatoria. Presentía o medo ata nos lugares máis profundos do meu ancián corpo. Notaba como a suor avanzaba pouco a pouco, caendo pola face. As miñas lentes xa non aguantaban coa humidade da cara e non me caeron ao chan, pois porque as tiña atadas cun cordeliño miúdo ao pescozo. Tíñame que decidir, non era o meu punto forte, pero ante situacións como estas... é mellor non quedar coa dúbida e menos, deixala na túa memoria e sen descubrila ata a tumba. Por fin, aínda con moito medo, dei o paso que me quedaba para estar exactamente a dez centímetros da porta. Estaba a unha distancia xeitosa, dende o meu punto de vista para volverme a atrás. Exactamente nos oitenta e dous anos que levaba en vida, era a primeira vez que ollaba polo ollo da porta. Tomei esa precaución xa que non é moi difícil que a un vello coma min lle dean un “*tamparrantán*” e lle entren na casa. Coas noticias na televisión e o meu xornal semanal, non había nada que me escapara. Estaba ollando, pero a miña vista era pouca e non daba para máis... borrosas siluetas mirei. Dispúxenme a descorrer a cadea da porta, sería un ancián pero non parvo. Collín o pomo desta, e comecei a darlle voltas. Exactamente dúas, para que a porta quedara aberta e a miña casa desprotexida ante calquera perigo. Un ruído desagradable deixouse oír á vez que abría esta.

Ante min estaban tres estrañas criaturas, nunca presentes na miña vida e irrecoñecibles. Dei media volta e ollei o último cadro, aquel que me deixara abraiado. Agora, xa non se percibía a un home vello con lentes e con pouco pelo, senón a tres estraños seres con caras de felicidade... un raio de sol reflectiuse sobre el e cegoume, facendo que me dera outra vez a media volta pero en sentido contrario, deixándome enfronte daquelas criaturas. Pareceu-me que un deles, comezaba a abrir a boca como para falar, e do último que me recordo foi unha vociña que me chegou ata o máis profundo cun soar de “avó”.

O ÚLTIMO HOME VIVO DO PLANETA TERRA GOZABA MOITO LENDO

Sara Riveiro Capeáns (Lilo)

1º premio de narrativa da 2ª categoría

A desaparición da raza humana chegara cunha tranquilidade envexable. Foi como se unha suave man nos dese un último empuurrón agarimoso cara ó baleiro.

Algúns escépticos morreran co puño en alto berrando que todo isto non era máis ca unha estratexia do goberno estadounidense para desviar a atención da subida dos impostos. Outros máis afortunados, fixéronlle caso ás tolas profecías e preparáronse con eficacia para a inevitable catástrofe, rodeándose dos seus seres queridos e escollendo nun catálogo enorme que relixión tería máis vantaxes á hora do xuízo final.

Ninguén tivera moito tempo de escoller como ía ser recordado...e á fin e ao cabo, tampouco quedaba xente dabondo disposta a facelo. É posible que unha porcentaxe realmente alta da raza superior que eramos os humanos tiveran unhas derradeiras palabras moi pouco afortunadas como “non queda papel hixiénico”.

Só estaba el. E estaba demasiado ocupado como para pensar nesas cousas.

Se alguén lle preguntase por que entre toda a especie humana, fora el o escollido para seguir vivindo, probablemente amosaría indiferenza. Por suposto nunca tería que enfrontarase a esa resposta, porque non había ninguén que puidese formular a pregunta. Calquera outra persoa tolearía, pero el non tiña tempo para semellantes parvadas.

Uns segundos antes de que o seu cerebro asimilara as irrevogables consecuencias da apocalipse, nun último impulso de negación total da realidade nun exemplar exemplo de procrastinación, o noso querido home solitario, abriu un libro calquera pola primeira páxina de forma case desesperada, e mergullouse na historia por pura inercia.

Afortunadamente, o noso último supervivente nunca fora demasiado amigo da literatura, así que agora que por fin non tiña nada mellor que facer, o mundo enteiro convertérase na súa particular biblioteca.

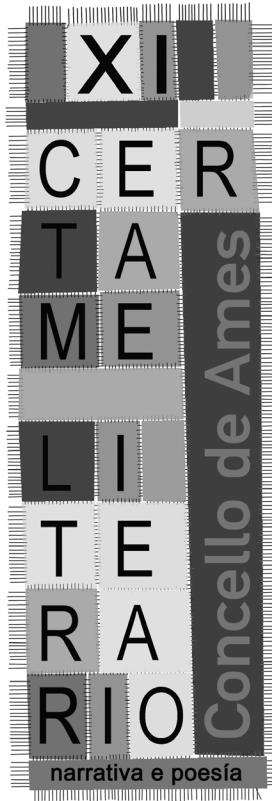
Cada vez que chegaba a unha temida última páxina e notaba como certas preguntas incómodas “por que? por que eu non? e agora que?” empezaban a atravesar as fendas da súa burbulla de tinta e papel, buscaba con impaciencia outra primeira páxina na que agochase dos seus propios pensamentos. Cando estaba inmerso noutra historia, case era capaz de esquecer o feito de que xamais volvería a falar con ninguén.

Cando les sobre dragóns, naves espaciais, sereas, teorías conspiratorias e monstros, dáste de conta de que estar só é un problema relativamente cativo e irrelevante. E por iso, cando o teléfono fixo, cuxa existencia xa perdera sentido había tempo, comezou a soar cunha sintonía tan afastada como unha cantiga medieval, apenas lle dedicou unha breve ollada de cinco segundos antes de volver centrarse nas letras negras que sempre estaban con el.

E o teléfono seguiu a soar.

ESTRELADA

Iria Esperón Abril (Chorima)

2º premio de narrativa da 2ª categoría

Tento abrir os ollos pero non podo, as pálpebras pésanme demasiado. Que pasa? O único que sinto é unha forte presión na cabeza que me impide erguerme. Estou deitada nunha superficie dura e fría. Parece o chan de mármore da cociña, se non me trabuco. Comezo a ter tento nos dedos da man esquerda, e ao mesmo tempo un calafrío percorre a miña medula espiñal. Sen présa, deixo que o meu corpo recupere a súa consistencia para poder incorporarme. Teño que ir para o meu cuarto antes de que meus pais me vexan así, sería imperdoable. Ao mesmo tempo penso en como cheguei a este punto.

Val chegou a casa cunha ledicia sen precedentes. Era o último día do trimestre, por fin sería libre ata que chegasen de novo as clases, despois dunha merecidas vacacións de Nadal. A súa nai estaba cortando cebolas na cociña, rematando a gornición para un delicioso polo asado.

-Mamá, grazas, o meu favorito!

-E logo que esperabas? Coas notas que traes, isto non é nada, mereces moito máis! Cando chegue teu pai do choio comemos. Ao final sigue en pé o de hoxe á noite?

-En principio si.

Foise para o seu cuarto, guindou a mochila enriba da alfombra e tirouse na cama. Era libre. Por fin. Unhas semanas de descanso, precisábaas. Non era fácil sacar unhas notas excepcionais, pero o bacharelato tampouco era imposible. Ela podía con todo. Por moito que lle dicían que lle ía resultar demasiado complicado, ela nunca o vira así.

De súpeto, o seu móbil soou dende a mesiña de noite. Tiña unha mensaxe nova. De Mateo. Aceleróuselle o pulso no mesmo instante no que viu o seu nome escintilando na pantalla. Mateo era o rapaz co que máis cómoda se sentía ao facer exercicios en clase de ximnasia, ou ao sentarse ao seu lado en clase, ou ao ter

que ir xuntos a facer fotocopias. Esas pequenas cousas sen importancia para a maioría, pero de vital relevancia para Val. Porque ela céntrase nas pequenas cousas, sempre. Pensa que cada pequeno acto é unha estreliña, e que con moitas estreliñas fórmase un gran firmamento. Mateo cumpría todas as expectativas de Val para entrar a formar parte do seu firmamento.

Decidiuse a abrir a mensaxe, e o que nela leu deixouna abraída. Mateo dicíalle que iría a buscala á casa esa noite para iren xuntos á cea que organizaran como fin de trimestre entre toda a clase. Tivo que sentar de novo no seu colchón para asimilar o que acababan de dicirlle. Mirouse no espello, e viu como o seu sorriso se triplicaba, esa podía ser a noite que levaba tanto tempo agardando. Mateo acababa de gañar outra estreliña.

Os meus brazos recupéranse do seu entumecemento. As miñas pernas, con maior lentitude. Canto tempo levo nesta patética pose? Xa me parece ata raro que aínda non pasase ninguén polo corredor e me vise así. Tento seguir recuperando recordos, que pasou á noite? Continúo cos ollos pechados e con esa potente presión na fronte. Será isto o que os veteranos chaman resaca?

A pesar do exquisito que estaba o polo asado, Val rematou de comer o máis rápido posible e retirouse ao seu cuarto de novo. Estaba tan distraída pensando na cea que non se deu conta de que o seu móbil acumulaba chamadas perdidas. Tiña que elixir a roupa desa noite, apetecíalle destacar, aínda que só fose por unha vez. Abriu o roupeiro, e sacou os seus vestidos favoritos de dentro. Espiuse todo o rápido que puido, e sentiu un calafrío. Recoiro, tiña a xanela aberta, cousa non moi razoable a medio espir. Achegouse a pechala, e de súpeto algo lle agarrou a man esquerda. Non podía ser. Outra vez non.

Pítame un oído. Non, os dous. Un molesto chíó resoa por cada recuncho do meu cranio. Tanto me pasei que ao chegar a casa xa caín redonda na cociña? Sabía que non debía fiarme de ninguén, seguro que me botaron algo na bebida. Merda.

-Ricardo, díxenche que non volveses a aparecer por aquí.

-Moi sedutora te puxeches para saudarme, cousiña.

Val deuse conta de que ía en roupa interior. Merda. Tentou zafarse das poutas daquel impresentable que a agarraba dende o outro lado da ventá, a medio pechar, pero foi inútil. Cada vez apertáballe a man máis forte. Ela, como puido, colleu o abrigo e tapouse canto foi capaz.

El mirouna, con eses ollos amarelentos que tantos arrepíos lle daban á rapaza. Como era posible que lle dese tanto noxo? Había dous anos que Ricardo aparecera na súa vida, cando ela tiña quince e el andaba polos vinte, máis ou menos. Un día, sen máis, achegouse a ela e nunca máis se despegou. Ao principio, Val nin se deu conta da súa constante presenza en todas partes. Non obstante, foi a máis. Perseguíaa alá a onde ela ía, sabía todo o que facía ou os plans que tiña, e non estaba disposto a compartila con ninguén máis. Queríaa para el só.

-Pensas que non sei con quen pensas ir hoxe de festa? Ese tal Mateo non che convén, téndome a min...

-Ricardo, déixame. É a miña vida, eu fago o que quero con ela.

-Non mentres eu estea aquí. Non permitirei que ese túzaro te aparte de min. Ti e máis eu sabemos que estamos feitos para permanecer xuntos sempre.

-Pero que dis? – cun tirón seco, Val zafouse das mans daquel canalla, e pechou a ventá tan rápido como foi capaz. – Apenas nos coñecemos, sepárate de min dunha vez. Vaite!

-Deberías saber que aínda que non me vexas, eu sempre estarei á espreita...- con esta inquietante frase, Ricardo saíu do xardín de Val. Ela respirou profundamente, relaxouse e decidiu esquecer o acontecido. Non era a primeira vez que lle pasaban escenas semellantes co mesmo lunático. Afastouno da súa mente, non valía a pena pensar nel. Esa noite tiña unha festa.

Oio ladridos. Merda, Chispa, por que te tes que poñer a facer barullo neste momento? Incorpórome lentamente, de lado. Carafio, o chan está conxelado... Quedo sentada, apoiada nun dos meus brazos, e levo unha man á cabeza, coa estúpida esperanza de que así este incesante son que me nubra os pensamentos cesará. Son parva. Non vexo nada, que ocorre? Ah, que aínda teño os ollos sen abrir. Nin sequera os sinto, vou boa...

Val estaba máis contenta ca nunca, o camiño cara ao restaurante con Mateo fora aínda máis agradable do que ela esperaba. Mostrárase atento, divertido e moi cariñoso. Val estaba vivindo un soño. Xa na porta do lugar do evento, ela parouno antes de entrar. Era o momento, sabíao. Agora ou nunca.

-Mateo, tes que saber que levo moito tempo fixándome no ben que me sinto cada vez que falo contigo, que estou contigo. Nunca estiven así de cómoda con ninguén. A miña pregunta é se queres entrar a formar parte do meu... Firmamento.

Mateo mirouna, desorientado. Non a estaba comprendendo.

-Mateo, que se che gustaría estar comigo.

El mostrouse dubitativo. Tatexou un pouco antes de comezar a responder.

-Pilláchesme un pouco desprevido, rapaza – fregou as mans contra os pantalóns, era evidente que estaba moi nervioso.- En realidade, tiña pensado propoñerche o mesmo esta noite, non sabes o extasiado que me sinto cada vez que te vexo sorrir.

E sen ir máis alá, bicouna. Foi un bico tímido, nervioso, pero significaba o inimaxinable para Val. Entrou nun estado de felicidade total. Suspensión dos sentidos. Non o podía crer. Era o día máis feliz da súa vida.

Deus, que frío teño, isto é insoportable. Debín de pasarme co viño, seguro que foi iso... Teño lagoas na memoria, iso só se explica polo alcol. Que pasou despois? Ai, agora árdeme os ollos, non consigo abrilos, teño que ir pouco a pouco, que dor...

Alá onde mirase, todo eran risas. Algunhas estaban condicionadas polo alcol das botellas de viño que había sobre as mesas. Ela tamén se animara a probalo, a ocasión merecíao. Mirou a Mateo, sentado á súa esquerda. Deulle a man por debaixo da mesa, e sorriulle. El fixo o mesmo. De repente, Val desviou a súa vista á ventá situada xusto detrás de Mateo. Non. El outra vez non.

-Pódese saber que fas aquí? Non me podes deixar en paz nin cando estou cos amigos?

-Rapariga, tranquila, que fuches ti quen saíu a fóra para verme.

-Vaite xa, quero pasar esta noite sen ti.

-Pero non te das conta de que ao Mateo ese dálle igual? Que só se achega a ti porque lle das pena? El tamén sabe que ti estás comigo.

Ricardo agarrou a Val por un brazo e levouna á parte de atrás do restaurante. Só había unhas caixas de cervexas baleiras, e colectores do lixo. Val sentiu a adrenalina polas súas veas, ninguén sabía que ela estaba alí con aquel sucio obsesionado. Se berraba, tampouco a oirían. Merda.

Pero vaia noite que pasei, isto non é normal... Ei, oio a miña nai. Que di? Non entendo moi ben. Está chorando? Seguro que pensa que aínda non cheguei... Ai, xa comezo a abrir os ollos. Merda, non vexo nada, terei que acostumar-me á escuridade. Debo ir tranquilizala.

Correu, correu como nunca antes correra. Malnacido. Levaba o vestido medio esgazado por un lado, e a cremalleira totalmente rota. As bágoas que percorrían as súas meixelas acababan de estragar o pouco maquillaxe que lle quedaba. Por que a ela? Doíalle a cabeza. Debera ser o golpe que Ricardo lle dera contra a parede. Ao final ía ter razón. Nunca a deixaría ser feliz con ningún. Nunca podería abrazar a Mateo, sen que el se interpuxese no seu camiño. Sempre estaría el para demostrarlle quen manda. Mamón.

Chovía moito, como toda a vida nesa época do ano. Os outros seguirían de festa. Mateo acordaríase dela? Estaría buscando? A saber... Tampouco lle importaba. Agora tanto lle tiña. Nunca podería sentir o amor. Nunca sería libre.

Sen darse conta, chegou á beira do río. Levaba moita auga. Entre o ruído das súas correntes e a chuvia, formábase unha curiosa melodía. Parouse a mirar a auga. De golpe, xirouse e viu a Ricardo, que se achegaba correndo cara a ela. Outra vez non, por favor. Acabemos con isto.

Pero, onde estou? Isto non é a miña cociña. Estou no exterior de.. onde? Pero, é noite? Si, iso seguro.

-Díxome que un tal Ricardo a estaba acosando, que a perseguía a todas as partes, pero non lle fixen caso. Sempre dubidei da súa existencia. E a saber... A esquizofrenia era moi aguda, os delirios eran constantes, e a psicóloga que a súa mente personificou a súa enfermidade en Ricardo. Entendeuno así, como alguén

que non a deixaba vivir. Achegouse ao río, e debeu pensar que o mellor era acabar con todo.

Miña nai, meu pai, Mateo. Os tres están escrutándome. Estou totalmente desconcertada.

-Mamá, pero de que falas?

A súa mirada atravésame, coma se eu fose néboa. Ten os ollos inchados de chorar, e percibo o cansazo no seu corpo. Revírome, e observo o que ela está mirando, xusto onde eu estaba deitada.

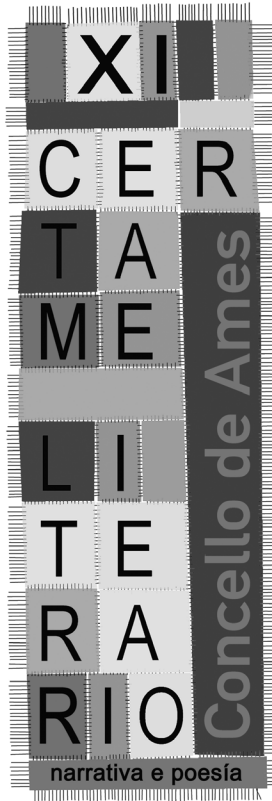
VALERIA DARÍO CASTRO

A estrela máis fermosa do firmamento

D.E.P.

O FARO

Sofía Tuñas Puentes (Phi Gómez)

3º premio de narrativa da 2ª categoría

As ondas golpeaban contra as rochas tinguindo a beira co reflexo do atardecer. A praia simulaba un cadro francés pintado con grandes trazados alaranxados. O vento asubiaba e axitaba as poucas árbores que decoraban o paseo marítimo de pedra, onde dous viaxeiros se protexían da chegada da noite primaveral. Manuel observaba a imaxe que o mar lle brindaba mentres alimentaba, cuns cantos miolos de pan duro, as últimas gaivotas que aínda roldaban o ceo. Os barqueiros amarraban as súas pequenas embarcacións ás rochas situadas no bordo da base do faro e recollían, en redes vellas e remendadas, os poucos alimentos que conseguiran ao longo de todo o día. Manuel distinguiu un brazo alzándose cara á súa dirección en forma dun saúdo efusivo. De bo agrado, Manuel devolveu o saúdo ao vello de Xaime, que cada día a estas horas recollía a súa barca de madeira feita por el mesmo e gardaba nunha caixa de cristal, que enterraba na area, as cunchas e pedras que encontraba nas súas longas viaxes a ningunha parte. Recolleu o seu abrigo marrón e achegándose ao miradoiro, lanzou cara á abaixo as últimas faragullas que as gaivotas non se atreveran a coller.

Gustáballe isto. É máis, podería aventurarse dicindo que amaba isto. O son do mar, o seu olor, o atardecer regalando á praia as súas últimas horas de luz...pero ante todo, o que máis lle gustaba a Manuel da súa vida de fareiro era ser unha testemuña constante das historias que o mar tragaba cada día. Ver crecer os nenos que antano construían castelos de area e que hoxe en día levan ás súas mozas a contemplar a lúa e as estrelas. O pai de Manuel fora fareiro no seu tempo, ao igual que o seu avó. De neno, Manuel xogaba a subir as escaleiras da torre correndo coma se ao chegar ao cumo se encontrase co culmen da vida, a beleza do universo e a liberdade en estado puro. Pasaba as tardes colgado da varanda do miradoiro lanzando avións de papel que o vento levaba...

- Onde os chaman as sereas- dicíalle o seu pai.

- Pero papá, todo o mundo sabe que as sereas non existen- replicaba Manuel.

- A non? Entón por que todos os mariñeiros recollen os seus barcos á mesma hora? Que lles fai querer volver a casa nese momento exacto? Con que motivo xustificarlás esa repentina necesidade de abandonar o mar ás nove de cada noite? - Porque se fai de noite e o mar se converte en infinito. Os mariñeiros perderíanse sen luz.

- Pero si hai luz, Manuel. Nós dámoslla -explicaba achegando o seu rostro ao do neno e sinalando cara ao gran foco que coroaba o faro-. Os mariñeiros abandonan o mar porque as sereas queren saír a nadar. Saír do seu escondedoiro onde habitan durante o día peiteando os seus longos cabelos, e viaxar percorrendo os distintos océanos.

Manuel adoraba as explicacións do seu pai, os segredos do mar que compartía con el no alto do faro, onde ninguén podía escoitalos. Manuel vivía só, acompañado simplemente dos paxaros que voaban preto da beira e que en ocasións ousaban achegarse e pousarse na varanda á espera de que lles desen algo de comer. A única visita que se convertera en rutina, era a da súa neta Clara, que o primeiro domingo de cada mes subía ao cumo coa súa nai en busca dunha boa historia. Dez anos atrás, chagáralle a Manuel un comunicado que informaba de que o seu traballo se volvera totalmente prescindible. O concello decidira instalar un sistema de iluminación automático que se acendería cada día ás dez da noite. Manuel insistiu en que lle permitisen seguir vivindo alí, custeando el mesmo todos os gastos e pediu a xubilación anticipada. O alcalde aceptara e Manuel volveu á súa vida rutineira.

-Avó!-Manuel xirouse a tempo para recoller nos brazos á súa neta Clara. A forza da nena fíxolle retroceder uns pasos para non perder o equilibrio.

- Pero que che dan de comer na casa? Cada día estás máis grande!-exclamou depositándoa no chan.

- Clara probou o brócoli máxico e creceu cinco centímetros no último mes- a súa filla María, pechou a porta detrás dela e entregoulle ao seu pai a pequena chaqueta vermella de Clara-. Vou baixar á praia. Se se pon pesada dásme un berro e veño recollela, vale papá?

- Si, si. Non te preocupes- deulle un bico á súa filla na fronte e esperou a que se perdesse de vista escaleiras abaixo para subir á súa neta á varanda.

- Avó, avó, hoxe o señor sol brillou con moita forza. Mira que vermello está o mar- indicou entusiasmada sinalando cara ao horizonte.

- Vermello escarlata, Clara. Hoxe o señor sol colleu forzas para traer o verán.

Manuel adoraba a súa neta. Quizais por que era a viva imaxe da súa filla ou quizais porque lle recordaba a el de neno. Tan viva, tan alegre e con tanta necesidade de empaparse de aventuras e contos de fadas.

- Cántame unha historia, porfa. Pero hoxe quero que sexa unha boa historia!-exclamou levantando os brazos cara ao ceo.

- Clara, todas as historias son boas historias. É o xeito de contalas o que fai que se fixen no corazón, ou que se perdan na noite. Que tipo de historia queres escoitar hoxe?

- Non o sei, Que tipo de historias hai?

- Difícil pregunta. Existen miles de historias no mundo. Historias de príncipes e princesas, historias de bruxas e fadas. Logo están aquelas de ogros verdes que Dreamworks adapta e das que sae un éxito cinematográfico máis visto, en ocasións, por adultos que por nenos.

Clara riu.

- Gústame Shrek. É un bo ogro.

- Dende logo que si. Pero ante todo, están as miñas favoritas, as historias que crean sorrisos, aquelas que deixan un nó no corazón que só se desfai co paso do tempo e o número axeitado de postas de sol. Gustaríame contarche unha desas historias. Unha historia de viaxes, de persoas que coñecen persoas que xamais volverán encontrar. Historias de momentos. Momentos fugaces, momentos vivos e ante todo, permanentes na memoria.

Esa clase de historia que contarás aos teus fillos e eles á súa vez, aos seus, contemplando como o señor sol se despide do día para traer con forzas o verán. Porque non sei se o sabes, Clara, pero esta clase de historias só poden ser transmitidas nese tipo de escenario, único e exclusivamente. Estás preparada?

Clara deixara de observar o mar e fulminaba o seu avó cos seus grandes ollos verdes. Cun fío de voz contestou:

- Creo que si...

- Perfecto.

E volvéndose cara ao mar, a voz de Manuel fixo calar o vento.

- Hai moitos anos, vivía na vella casa do porto un neno louro trigueño chamado Óscar. O seu pai era un pescador de oficio e a súa nai falecera moi nova. O mozo Óscar pasaba os días acompañado do seu pastor inglés Bruno, quen do pouco peixe que o neno xuntaba, comía a metade en canto este non miraba. Cada tarde do xoves, baixaba á praia con Bruno e sentaba naquela pedra esquinada a observar. Que cres que observaba, Clara?

- O mar, coma nós! Ou ás pequenas gaivotas aprendendo a voar!-Clara observaba o seu avó cos ollos como pratos esperando empaparse de máis palabras.- Equivócase vostede señorita. Non observaba algo.

Observaba alguén. A unha nena en particular. Unha nena de longo cabelo trezado, que cada xoves pola tarde, a súa neneira sacaba a pasear na súa cadeira de rodas. Cada xoves ás cinco e dez, Óscar observaba o camiño dende a súa pedra á espera de que esa marabillosa nena saíse a dar o seu habitual paseo.

Pasaron anos ata que Óscar se atreveu a falar coa nena, que pouco a pouco, se fixera muller.

Falamos dun xoves de agosto, no que a calor obrigara a Óscar e a Bruno a abandonar as súas tarefas e refrescarse na auga. Cos seus catorce anos acabados de facer, o xa non tan neno decidiu a achegarse a esa rapaza que ocupara a súa memoria durante moito tempo.

- Non te bañas?- preguntoulle Óscar con voz tremente.

- Gustárame, pero as miñas pernas de metal non mo permiten- respondeu.

- Eu podo axudarche. Sostereite e non permitirei que a auga te leve.

- Agradézochos, pero iso é precisamente o que quero. Viaxar coa corrente e chegar onde dende a beira non podo visualizar. Pero como viaxar co mar se non o podo controlar?

- Eu crearei un camiño para ti e poderás cruzar o mar coas túas pernas de metal cara a ese lugar que dende a beira non podes visualizar.

Clara observaba a Manuel co cello pregado.

- Avó, iso é imposible. O mar é moi grande. Non se pode construír un paseo nel, porque non se sabe onde remata! É totalmente imposible!

- Éo?- preguntou cun sorriso pícaro.

<<Dende que Óscar fixera a súa promesa, todas as mañás cedo traía táboas de madeira amoreada en montóns, e anacos de

cordas que lles roubaba aos mariñeiros. Colocaba os taboleiros en fila india e coas cordas íaos unindo uns a outros creando unha enorme alfombra que os levaría ao infinito. Os xoves por a tarde, el e a súa nova amiga percorrían a praia en busca de cunchas e pedras preciosas para adornar o seu camiño. >>

- E Bruno?- preguntou Clara cortando a narración.

- Con eles, Clara. Bruno sempre ía con eles- aclarou Manuel.- Pois ben, ao cabo de varios meses, Óscar xa amoreara suficiente madeira como para chegar á praia da Arca, unha pequena praia escondida entre os acantilados que podemos ver dende o lado esquerdo da beira. Toda a mañá do xoves ocupouna en levar a alfombra de madeira dende a beira á praia da Arca utilizando a pequena embarcación do seu pai e pequenos cabos que ía afundindo no mar. Cando ás cinco e dez da tarde agardaba entusiasmado sentado na area acariciando o pelo de Bruno, apareceu, en lugar da antiga nena coa que cruzaría o mar cara ao descoñecido, a súa neneira. Situouse en fronte a Óscar, ocultando o sol ás súas costas e tendeuille unha carta. Nulas foron as súas palabras, e sen máis, desapareceu por onde chegara. A carta era dela. No sobre figuraba exclusivamente o nome de Óscar, sen ningunha aclaración máis do que encontraría no seu interior.

Querido Óscar:

Sinto non me ter despedido, mais só a imaxe de verte quedar atrás me pon triste. Todo sucedeu moi rápido. O meu pai recibiu hai catro días unha chamada dun centro de rehabilitación moi bo en Madrid. Fun admitida! Na casa todos saltamos de alegría ante semellante noticia. A miña neneira mesmo chorou. En dous días encontrabámonos metendo todas as nosas cousas no maletreiro do coche e arrancando cara ao descoñecido. Quería darche as grazas Óscar. Fuches moi bo comigo e axudáchesme a volver confiar, a ter esperanza en min e a empezar a pensar que curarei. Isto non é un adeus para sempre. Creo no destino e sei que nos volveremos ver. Non importa as voltas que dea vida, sempre teremos o noso

paseo cara ao paraíso. Deséxoche o mellor na vida, de todo corazón. Canto menos o esperes, estaremos de volta na praia como cada xoves ás cinco e dez da tarde.

Quérete, María.

- Que bonito, avó!- o rostro de Clara mostrábase conmocionado.

- Si, salvo porque nunca máis se encontraron. O destino non cumpriu a súa promesa. Esa noite, Óscar recolleu as súas cousas e deixando a Bruno na praia observando a súa partida, emprendeu o seu camiño pola alfombra de madeira, adornada con cunchas e pedriñas, que crearan. Un camiño cara á praia da Arca, ou quizais, un camiño cara moito máis alá. Os ladridos de Bruno coloreaban a praia, uns ladridos angustiados e estarrecedores.

<<Ninguén volveu ver a Óscar nunca máis, pero cada día, coa marea baixa, a ponte disposta para conducir a María cara ao interior do mar, sae a flote, mostrando as poucas cunchas que aínda quedan suxeitas á madeira. En ocasións, cando camiño pola praia, cruzo cun can gris moi peludo, cuxas canas e cuxa mirada deixan entrever a súa avanzada idade. Eu míroo, e el devólveme a súa mirada cuns ollos dourados cansos de mirar sempre cara ao horizonte. >>

- Avó, esta historia é moi triste- dixo Clara con voz xorda.

- Eu non dixen que fose a ser unha historia cun clásico happy ending.

Clara non respondeu a iso. Apoiaba a barbela sobre a varanda do miradoiro coa mirada fixa nas grandes rochas situadas metros abaixo, no chan.

- Ves, Clara? Aquela é a rocha onde Óscar esperaba a María -explicou Manuel sinalando cara á única pedra situada separada do resto que se amontoaban na base do faro.

- Por que a nena se chamaba María como mamá?

- Porque a nena da historia, Clara, é mamá -Clara xirouse de golpe cos ollos abertos de par en par e tapando a boca con ambas as dúas mans.

- De verdade? E por que Óscar foi tan bo con mamá?

- Amor, querida. O que Óscar sentía era amor tal e como a natureza nolo dá. Despois somos nós os que decidimos que facer con el e a quen darllo.

Ao escoitar as palabras do seu avó, Clara sorriu. Manuel satisfeito abrazouna por detrás.

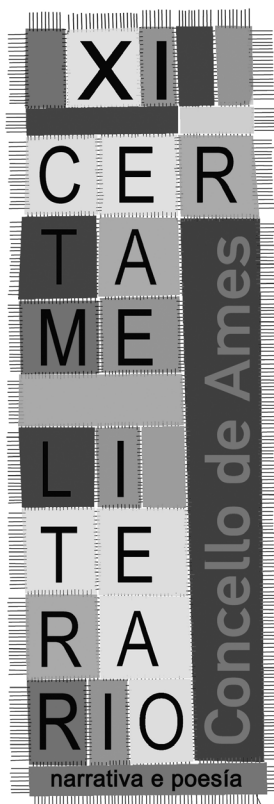
- Ves? Sorriches, o que quere dicir que foi unha historia con éxito.

O sol xa se escondera por completo deixando paso á lúa que brillaba no alto do ceo iluminando cunha luz tenue a praia. Manuel púxolle a chaqueta a Clara e conduciuna ao interior do faro.

Antes de pechar a porta, botou unha última ollada á praia que se estendía grandiosa aos seus pés. A silueta dunha muller repousaba na area coas pernas cruzadas. Ao seu lado, un enorme can gris suplicaba por unhas caricias. Ambos os dous tiñan a mirada posta na praia da Arca, agardando por un antigo amigo, un antigo compañeiro que non volvería xamais.

XEOMETRÍA POSTEUCLIDIANA

José Ángel Corral Suárez (Celio Boquete)

1º premio de narrativa da 3ª categoría

Liñas paralelas

*Non se tocar nunca
dóelles o mesmo
que non se poder separar*

Carmen VILLORO

—Un accidente —responde o neno sen dar máis detalles.

Ao pasar o dedo pola palma da man nótase o anaco da mina do lapis, unha protuberancia diminuta como un gran de arroz.

—Ti dime se che doe —di a nai.

O neno mexe a cabeza e afoga unha queixa no fondo da gorxa. Se Esvévola (aquel afouto romano que puxo a man no lume dun altar e mesmo foi quen de finxir que non percibía o cheirume a churrasco) non se laiou, el ben pode facer outro tanto. É cuestión de concentrarse, de controlar a mente. A punta do alfinete furga na palma da man. Alberte non quere mirar. Teme que lle fallen as forzas. Bota unha guichada ao espello e atopa nel a súa cara, esbrancuxada coma a dun morto. A punta do alfinete afúndese un pouco máis na carne. Un arreguizo de dor percórrelle o corpo. Escévola non se acovardou e ti non vas ser menos que el, Alberte. Resiste, rapaz, non é momento de comportarse coma un cagainas.

Nin sequera agora é quen de dicir que vontade ordenou o xesto. Don Xesús no encerado, cun xiz na man, escribindo nunha columna os países da Unión Europea e á dereita outra coas súas respectivas capitais. Rita, a súa compañeira de pupitre fai globos coa goma de mascar, esferas perfectas e liviáns como pompas de xabón. París, Berlín, Varsovia. Os globos estoupan silandeiros. Alberte ulisca o aire coa cobiza dun furón. Onde baixo o seu

nariz un cheiro a... Amorodo, limón, cola? Don Xesús engade: Oslo, Praga Viena. Entón a man de Alberte esperta e comeza a se mover sen que ninguén llo mande. Velaí vai a araña, a avanzar furtiva sobre o pupitre, repta sobre un caderno, esquiva unha goma de borrar, sortea un bolígrafo. Progresá amodo, adiando o tacto da man da rapaza, a pel tépeda, a consistencia dos ósos. Este enxordecedor rebumbio de tímbrs é o seu corazón latexando ante a inminencia do contacto. Lisboa, Budapest, Roma. De socato o avance da araña fica detido. *Sentimento doloroso de amor*. É a isto ao que se refiren os poetas? Rita acaba de chantarlle un lapis na man. Ondas de dor ascenden polo fío do lombo ata chegar ao cerebro, mais Alberte, por fortuna, é quen de afogar o berro de dor antes de que lle chegue á boca. Nos ollos da rapaza atopa o rapaz un mirar asañado, entre tanto, na súa boca grela un sorriso que acalma unha miga a crueldade da súa expresión.

—*Quietoparao* —borboriña Rita, renovando a presión coa que lle espicha o lapis.

E nese intre decátase Alberte dun feito que fai aínda máis atrapallados os seus sentimentos. A dor queda relegada nun segundo plano. Nin amorodo nin limón nin cola. A goma de mascar de Rita é de canela. Don Xesús no encerado: Madrid, Bucarest, Estocolmo. Canela!

—Un accidente, Albertiño?—insiste teimuda a nai, manipulando o alfinete, que segue a escravellar na carne, que alcanza a mina, que xira, que esgaza a pel—. Un accidente, estás seguro, meu rei?—o arco da cella da nai érguese con receo. Un accidente as pernas azamboadas, os ollos afoguierados cando Rita lle pulverizou na cara a colonia que levaba agochada na mochila e chegou á casa atufando a auga de rosas, un accidente, por suposto, a montura dos lentes esnaquizadas porque a súa compañeira sentou encima delas condenándoo a vivir uns días nun mundo borroso e sen contornos—Demasiados accidentes, Alberte —sentencia a nai.

Entón Alberte xa non atura máis. As pernas fraquean e do máis fondo do peito escapáselle un ruído de dor. As bágoas abrásanlle os ollos.

—Toma, podes gardala de recordo—di a nai, e lle ofrece o anaco de mina que acaba de sacarlle da man.

Rita: a bóla dun pinball. Veña a rebotar ao antollo dos obstáculos, percorrendo a aula dun extremo ao outro. Don Xesús probando novas combinacións. Con Nogueira, Andrade, Seixo, Lizamendi. Ao fondo da aula, diante de todo. O resultado sempre o mesmo. A rapaza non estuda, non presta atención ás explicacións do mestre, amola aos compañeiros. Rita contemplando o paso cachazudo das nubes, a enredar un guecho de cabelo na punta distraída do dedo. *Onde desemboca o Ebro?* Rita comendo pipas ou facendo globos coa goma de mascar. *Presente do subxuntivo do verbo amar?* Rita concentrada na tarefa de rillar as unllas co gume dos dentes para cuspilas logo con moito estilo por un lado da boca. *Tres cuartos de doce?* E sempre a mesma resposta: *Non o sei*. E así un día e outro, ata que don Xesús, cheo dela, dille irritado:

—Colle as túas cousas e senta con Alberte Salgado. É a túa derradeira oportunidade.

E el nin temeroso nin molesto, só habitado por unha inmensa curiosidade, porque nunca antes tivera oportunidade de compartir pupitre cunha rapaza. Os seus compañeiros foran sempre rapaces que o trataron cun respecto e cortesía exquisitas. Non había nin un que non soubese que Alberte Salgado coñecía todas as respostas, que a súa man era a primeira en erguerse cando Don Xesús pedía un voluntario para saír ao encerado. Educado e estudoso, Alberte gozaba ademais da consideración de todos os profesores do colexio.

Mais pasan os días e Rita semella inmune a estes encantos. Está ao seu carón, percibe o cheiro da súa pel, ás veces mesmo

os brazos chegan a se tocar por un descoido e entón Alberte sente unha convulsión coma se puxese a man sobre un ferro candente. Malia todo, el ten a impresión de que a rapaza atópase lonxe del, na outra punta do planeta. Espreita polo rabo do ollo mentres Rita está a pintar cun bolígrafo azul un mostacho de mariachi á foto de Rosalía de Castro do libro de Lingua Galega.

—E ti que miras, pasmón?

—Nada, non miro nada —apresúrase a responder Alberte, ruborizado ata a punta das orellas, encaixando, sen dar pío, un puñazo nas costelas que o deixa sen folgo.

Pero nada importan os desaires nin os broucazos, porque aí está el ao remate da clase, solícito, a suxerirlle cun fiño de voz:

—Se queres podo axudarche coas tarefas.

Rita rosma coma un gato, pon os ollos en branco, mete os libros e cadernos na mochila, empurra cara atrás a cadeira e sae da aula coa ollada de caramelo pegañento de Alberte aplicada nas súas costas.

O cono de luz da lámpada cae sobre o libro aberto de Matemáticas. Alberte le: *Paralelismo: posición de dúas liñas rectas que estando no mesmo plano non teñen ningún punto en común*. As palabras resoan na súa cabeza coma unha mosca atrapada nunha botella. Aburado pola necesidade de conquistar a estima de Rita, Alberte escribe na derradeira páxina do caderno posibles plans de acción: roubarlle un Marlboro do bolso da nai e fumalo no patio diante de Rita; provocar unha agarrada cun compañeiro (Santos é o candidato idóneo: pequeno e mirrado, unha labazada, se cadra dúas); afeitar o bigotiño coa navalla do pai (o risco de provocar un corte no fouciño é considerable e ademais hai que ter en conta o fastío do sangue no lavabo e na toalla). Repasa o escrito a arrinca a folla desesperado. Merda! O que eu preciso é un aceno definitivo, algo así coma darlle unha couce ao mundo para dispoñer os elementos dun xeito completamente diferente.

Rilla os miolos desesperado. Olla para o libro de Matemáticas e pensa: O que necesito é que as liñas paralelas que comparten plano alcancen a condición de secantes.

Don Xesús, co seu exame na man, mira para el cun redondo abraio nos ollos. Os brazos a se mover nunha dramática coreografía de espaventos. Chanta o dedo sobre a mesa e berra cunha voz a piques de escachar:

—Quero ao teu pai aquí esta mesma tarde, Salgado!

A clase ao completo arrepiada, todas as olladas postas no mestre para a continuación dirixirse cara o rostro imperturbable de Alberte, que cala coma un afogado. Don Xesús rifando a Salgado? Os alumnos a refregar co puño as levas de incredulidade dos ollos. Don Xesús, trousando sapos pola boca, citando a berros ao pai de Salgado diante de toda a clase?

E só dúas horas despois o seu bochudo pai encaixado nun pupitre cuxos bordos se lle chantan no bandullo, os xeonllos asomados por enriba da tapa da mesa, con cara de non entender que demo fai alí, por que motivo foi convocado con tanta urxencia, el que é un home atarefado, con moito traballo por facer na notaría. E para sacalo de dúbidas hai está don Xesús, que lle entrega o exame do fillo. Na cara do mestre a expresión contrita do verdugo que lle dá a ler ao reo a sentenza que o condena á pena capital. O notario tira as gafas do peto da chaqueta, acomódaas sobre o nariz.

—Hobo?—pregunta dirixíndose ao mestre, que coa ollada delega a resposta a Alberte—. Hobo?—repíte o pai e agora os ollos buscan ao fillo, de pé fronte ao encerado—. En que idioma está escrita esta palabra, fillo?

Don Xesús rasca a gorxa para aclarar a voz.

—Teña a amabilidade de ler a liña anterior.

O pai enche o peito de aire e le en alto:

—Impórtame... un hobo—un tremor semella a piques de quebrarlle a voz, as súas pestanas vibran cun bater de ás alporizado.

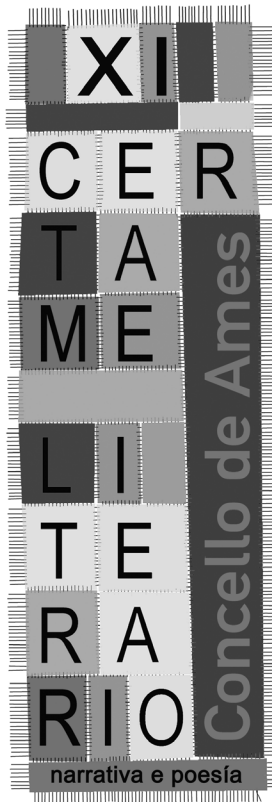
Alberte esfórzase por disimular o sorriso e goza dun sentimento de culminación coma nunca antes coñecera. O pai segue a mirar para el mudo de asombro. O home agarda unha explicación que non da chegado, porque os pensamentos do rapaz están agora noutra parte, entretidos en rememorar o que sucedeu esta mañá na aula, Don Xesús botando lume polos ollos a ler o seu exame mentres el, indiferente ao mestre, atusma o rostro de Rita para descubrir na súa boca un agromo de sorriso, un mínimo xesto de complicidade que por suposto que lle comprace, pero moito menos que o furtivo xesto dela cando saca a goma de mascar que leva mastigando toda a mañá e lla ofrece disimuladamente por debaixo da mesa.

—Impórtame un hobo?—pregunta Rita e el advirte un acento de admiración nas súas palabras—. De verdade escribiches ti iso, babeco?

Alberte fai un leve aceno afirmativo coa cabeza e sen pensalo dúas veces mete a goma de mascar na boca. O *Boomer* levaba tanto tempo na boca de Rita que a Alberte lle resulta imposible determinar de que sabor é. Pero iso é algo que non lle preocupa en absoluto, porque agora o máis importante é gozar do éxito obtido. Alberto Salgado, murmura unha voz no seu interior, o neno prodixioso que conseguiu o que parecía imposible, o alumno que, sen máis axuda que a da súa aguda intelixencia, revolucionou a Xeometría ao lograr que dúas liñas paralelas se crucen antes de esvaeerse para sempre no infinito.

TRICO E ANOSMIA

María Luz Cures Vázquez (Outsider)

2º premio de narrativa da 3ª categoría

A Chasco,
compañeiro na vida.

Cando pechei a porta sentín como me aliviaba de presión, como me ía volvendo moito máis lixeira e incluso, se cabe, como asomaba unha faragulla optimista no día.

Axustei ben forte o pano da cabeza, metín as mans cara á dentro das mangas da chaqueta, subín o embozo e atravesei o corredor confiando en que ninguén na sala de agarda que tiña que atravesar se fixase en min dentro da miña cuncha, coma unha tartaruga discreta e silandeira.

Ultimamente mimetizárame tanto co ambiente que evolucionara de tartaruga a camaleón, e xa case ninguén me miraba nunca, nin me espreitaba con discreción, o que, lonxe de me facer sentir mal e á parte, cada vez facíame sentir mellor e máis confiada.

Dentro do meu mundo, diría o ás de miña irmá matando o meu rei. Dentro do meu mundo. Iso é. Onde me sinto máis cómoda.

Hoxe conseguira albiscar por entre as notas da axenda de Alberte que antes de min atendera un caso *bipo* e despois viña un *anosmia*. Eu estaba anotada como *trico*.

Que falta de imaxinación e que pouca graza, a verdade, anotar o coxo como *coxo*, o chosco como *chosco* e o porco como *porco*. Así estaban as cousas nas axendas privadas dos facultativos, non me inspiraba demasiada confianza, pero era o que había.

O certo é que, inda con todo, nestes últimos tempos estaba collendo máis afouteza. Xa non me daba tanto medo enfrontarme a situacións cotiás, nin imaxinaba que todo o mundo quería botarse a min para arrincarme a roupa e inspeccionarme, todo se ía relaxando. Xa non me sentía tan monstro ante os iguais. E empezara a deixalo.

Ben, non de todo, pero baixáralle ao ritmo. As situacións de estrés agudo eran menos frecuentes, así que tiña que recorrer cada vez menos a amortecelo con esa vía de escape.

Alberte animábame seguido a que probase co deporte, dicíndome que me podía axudar.

Asentín, coma sempre, pero non engadín máis nada. Quixera velo a el nun vestiario antes de te meter nunha aula cunha chea de persoas que che poden ver ata as amígdalas. Iso estaba aínda moi lonxe do meu alcance. Moi, moi lonxe.

Igual ca establecer novas relacións. Conservar as que tiña de vello xa resultaba abondo complicado, sempre disimulando, sempre agachándome, como para meterme a máis. Outro reto bastante ambicioso aínda.

O caso é que me notaba tan enérxica que, como tiña algo de sede, animeime a entrar no bar da rúa do centro médico para tomarlle algo. E entón cagueina. Sentín que todos me miraban: os camareiros, os xubilados, os rapaces coas nais, as adolescentes do recreo... todos os pares de ollos se fixaban no meu pano, na miña cara, con todo o descaro, e atravesábanme a roupa para xulgar o que vían abertamente.

Tiven que liscar de alí sen agardar sequera a que me servisen porque a paranoia intensificábase a pasos de monstro xigante e famento.

Cando cheguei á casa, alasando, non había ninguén, así que non tiven nin necesidade de me encerrar e puíden facelo como me gusta, coas portas abertas e sentíndome libre, natural.

Desabotoei o pantalón, baixeino ata o xeonllo, aparteí a braga cara a un lado e demoreime en escoller valéndome do espello do armario. Por entre as calvas asomaba un ben gordiño que tiña reservado para unha situación de estrés que me xustificase ante min mesma. Así que tirei amodiño e con forza, recreándome na cativa dor. Mireino en fite, enredeino nun dedo, logo no outro, fixen unha boliña con el, pequecha, pequecha...

Despois veu a parte que máis me gusta, metelo na boca e mor-
der cos dentes de diante a pequena raiciña, tocándoa coa punta da
lingua, logo chupala ben e ao final tragar o pelo.

Pensei inocente que iso mitigaría a miña ansia, pero non re-
sultou. Así que atrás dun, veu outro, e outro, e outro... primeiro
os máis fortes e rizos, e despois os finíños e todos a fío ata que
sentín rebulir na cociña. Chegara alguén. Interrompíase a festa.

Baixei saudar e miña nai leumo nos ollos. Sempre o fai. Sabe
cando veño de facelo e non pode evitar que se lle note o desgusto
na cara, aínda que trata de disimulalo.

Teño 25 anos, levo desde os 15 padecendo tricotilomanía, o
que me provocou moitos problemas de socialización e de saúde.
A miña cabeza parece o globo terráqueo visto desde o espazo. Xa
non me nacen pelos nas axilas. Apenas teño cellas nin pestanas.
As pernas téñoas cheas de calvas e a pube é a única que aínda me
dá un consolo. Pero non me atrevo a ensinala a ninguén. Penso
que morrería de vergoña.

Meus pais divorciáronse porque a miña casa era unha pota
de presión. Sobra dicir o culpable que me sinto e a cantidade de
tratamentos e terapias que intentei ao longo de todos estes anos.

Só estudo a distancia. Non traballo. Creo que non soportaría a
interacción con ninguén que non me coñece desde os tempos dos
tempos. Cada vez que o intentei, supuxo unha semana de hospi-
talización logo dunha forte crise, co que iso supón.

Estiven a piques de morrer por afogamento en múltiples oca-
sións. Á parte de todo, é moi ferinte que te miren como a un
hámster os profesionais en prácticas no servizo de urxencias. É
xente que esperas que che dea unha confianza especial, non que
te xulgue.

Mañá volvo onda Alberte. Cada vez que recaio, teño que ano-
talo, cubrir o diario, gravalo ou retelo na memoria para contarllo
todo *con pelos e sinais*. Ás veces uso esta expresión á mantenta

para rirme de min mesma. Oxalá houbese máis sinais e menos pelos, pero a situación é a que é e teño que afrontala.

Deume vez para a última hora e cando cheguei á consulta aínda había dentro un rapaz guapísimo. Duns trinta anos. Cuspidiño a aqueles cos que adoito fantasear: alto, moreno, ollos verdes, de faccións duras, sen barbear, peludo... Que podía facer un home coma aquel nunha consulta coma a de Alberte? Probablemente tería problemas coa moza, estaría decaído por unha relación que comezaba a ser rutineira... Non podía ser outra cousa, víase demasiado guapo e seguro como para precisar axuda ningunha.

Mentres me despedía de Alberte, esforceime por ver de esguello a axenda, era *anosmia*. Tiña que pescudar enseguida de que ía o tema, así que me faltou o tempo para teclealo no teléfono. Non hai cousa sobre a que non te ilumine a *wikipedia*. Pobre *anosmia*, pois si que perdía cousas na vida...

A min, coma sempre, non me aclarara moito a visita, pero tiña unha encomenda que non podía adiar. Debía repetir os pasos de onte e engadir, ademais, unha interacción con algunha persoa. E non valía o camareiro que me atendese.

Anosmia producírame un subidón, así que o acougo que me proporcionaba Alberte, contrarrestábo a ansia por vivir e a excitación que me provocara *anosmia*.

Baixei ata o portal polas escaleiras, virei á dereita, camiñei con paso firme, entrei no bar, sentei na barra e alí estaba el. Mi-reino, miroume e o corazón desbocóuseme. Pedín unha cervexa. Bebina. Pedín outra e polo si ou polo non, faleille e díxenlle que compartiamos psicólogo.

Presenteime como *trico* e conteillo case todo, nun arrouto de desquiciada algo ebria impropio de min. Á conversa axudaron as roldas que fun pedindo, ata que metín a pata e lle preguntei por que tomaba cervexa se total non lle topaba o gusto, podía andar a copas de augardente e aforrar en tempo e cartos, se do que se trataba era de deshinibirse para atreverse a ligar cunha rapaza.

De entrada non pareceu que tomara moi ben que dispuxera desa información confidencial, pero ao final sorriume abertamente. Pensei que decidira que non estaba disposto a sumar nin unha merda máis ao carro de esterco que xa hai que carrexar acotío cando tes algunha *rareza*. Así que case podo asegurar que o acabou tomando como un paso prematuro demais pero benvido para o que xa se vía vir entre nós.

—Ter anosmia, —besbexoume ao oído— para o sexo é marabilloso. Eu non podo ulir, nin saborear, non teño sentido do olfacto, nin do gusto, así que non teño escrúpulo ningún. Podes imaxinar o que iso supón, querida e entremetida comedora compulsiva de pelo?

Non, non podía imaxinalo, pero un par de horas despois, eu ensineille a miña pube de muller tiñosa e el repasou cada anaco dese terzo de corpo que queda entre o embigo e o xeonllo cunha ansia que xamais soñara, algo que superou de sobra o da imaxinación.

Esa noite non fun á casa. Nin á seguinte. Nin á outra. *Anosmia*, que en realidade se chama Xabier, é unha persoa extravertida e interesante, colega de Alberte. Estaban traballando xuntos cun grupo de persoas con diferentes atrofas e Xabier era a fonte de información máis fiable de Alberte, por iso se vían acotío.

Era martes cando batín de novo coa realidade. Volver á casa sentíndome outra persoa totalmente distinta foi unha revelación.

Un sempre debe buscar que o acompañen no camiño as persoas que saquen o mellor que leva dentro. Aínda que custe esforzo e tempo atopalo.

Miña nai e miña irmá xa dispararan todas as alarmas. Xa chamaran a todos os hospitais. Xa tramitaran a denuncia por desaparición. Xa esgotaran a pequena axenda de persoas que trataban comigo e xa contactaran incluso con meu pai, a quen non vía desde os dezasete ou dezaioito.

–Estou namorada. Podedelo crer? Chámase Xabier. É marabilloso... Creo que imos ser parella, ou algo así, penso que si! Gústolle como son. El gústame como é... É marabilloso. Non podedes imaxinar o marabilloso que é!

Enchíaseme a boca repetíndoo e o meu corpo ía a mil revolucións. Recordando todos eses cheiros de fluídos que describía para Xabier, que supoño que recreaba perfectamente na súa mente, intentando poñelo en conexión con algo que percibía por outros sentidos. Ninguén mellor ca min coñecía os meus sabores máis agachados, así que ninguén mellor ca min para intentar transmitilos. Non me importaba a anosmia. A anosmia era algo co que podía vivir. Eu podía vivir cos seus momentos de baixón por non poder saborear a torta de aniversario que lle preparase, ou cheirar a primavera ao abrir a fiestra pola mañá, o ou olor do noso primeiro fillo, ese que se che ten que meter na cabeza para sempre, ou o arrecendo do noso fogar, logo de pasar a fin de semana nun maratón de sexo e sentimentos...

A vida con Xabier foi correndo de maneira fácil e pausada e enseguida comezamos a vernos tamén fóra do lugar que para min era un refuxio.

Nos seus malos momentos eu era optimista e desfacíame na aprendizaxe dos adxectivos máis precisos. Nos meus momentos máis baixos falábame amodiño e afastaba de min a idea de auto-infrinxirme dor e sufrimento. E os dous fomos facendo camiño aos poucos, por entre a vida *normal*, día tras día.

–Miña irmá díxome que te quería coñecer.

–E logo ese interese na túa vida? Tan axiña me quere meter na familia?

–Non. É que di que cando naceu un sapo, naceu unha sapa... Supoño que é curiosidade máis ca outra cousa.

–Carallo coa túa irmá. Tira a dar.

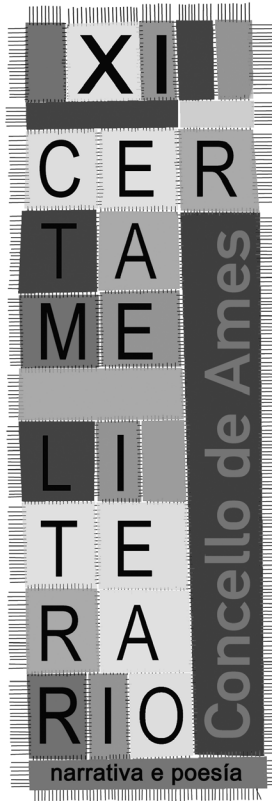
–Si... ti cres iso? Pensas que somos defectuosos e que por iso nos atraemos? Tan raros somos? El será verdade a súa idea?

–Pois... depende de a quen contrate para facer o control de calidade. Que día van vir? Teño que anotalo, pero namentres o vas trazando, se che apetece...

–Apetéceme moito! Moitísimo...

DELINCUENCIA

Carlos Méndez Leis (Blasco)

3º premio de narrativa da 3ª categoría

O automóbil achégase, paseniño, ata a rúa contigua. Estaciona. Un dos homes, visiblemente alterado, sae do vehículo ignorante de que, á espreita, o seu acompañante está a procesar minuciosamente posibles vías de escape que lles garantan unha eventual fuxida.

- Imos? -pregunta teimoso.

Da súa man esquerda pende un maletín de aluminio. Como o outro, sen mediar palabra, principia a camiñar, decide segui-lo. Ao alcanzar a intersección, viran á dereita e avanza pendente abaixo.

Quen inequivocamente dirixe a operación, detense ante a entrada do inmobile e preme nun dos interruptores do interfono ata en tres ocasións. O baleiro respóndelle alén da liña. Afástase apenas medio metro; o da maletíña comprende: do bolso interior da chaqueta tira unha tarxeta que manipula entre as follas da porta. Tras o clic que deixa expedito o acceso, déixanse engulir polo portal e envolvidos en silencio, só quebrado polo queixume seco da madeira ao ser pisada, inician o amortecido ascenso ata coroar o primeiro andar; logo achéganse á porta dunha das vivendas.

O home nervioso pousa a equipaxe e coa axuda dunha pequena lanterna, dispónse a estudar a pechadura. Mentres, o outro asómase á varanda e, ladeando a cabeza, alza a vista para calcular que o inmobile conta con cinco alturas.

De súpeto, sobre o pasamáns superior sobresa a cabeza de Arminda, tres décadas hai que vive no segundo A. No encontro cos ollos do descoñecido, cre advertir un certo fulgor de desconcerto, fugaz pero suficiente para que, pese ao “bos días!” e amplo sorriso que o acompaña, decida descender os dous chanzos que lle furtaban a perspectiva dende a cal agora comproba como outro home anda a fedellar na cerradura do primeiro C.

- EH!: QUEREN ENTRAR NA DE ROSA!; ACUDIDE!
-alerta Arminda.

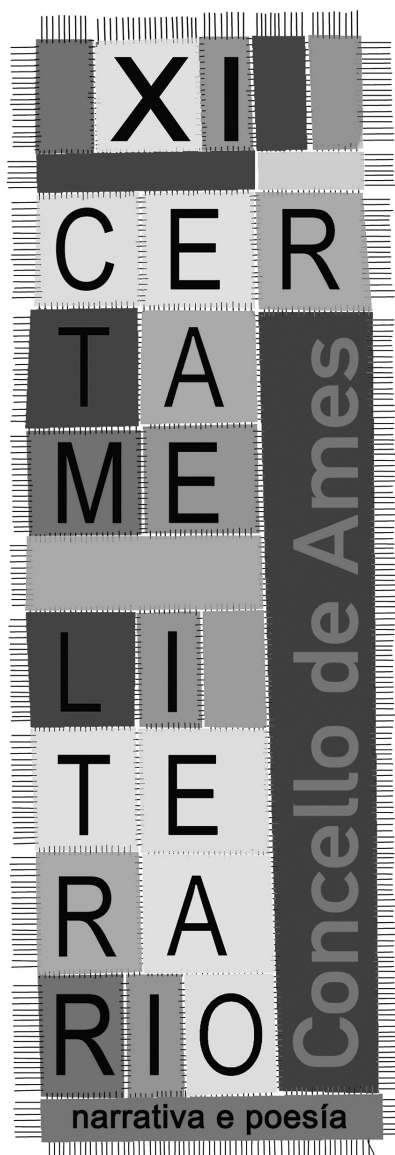
Como un resorte ábrense varias portas e escóitase a unha muller berrar como posesa:

- DESGRACIADOS!, LADRÓNS!. ENTRAN NA DE ROSA!.

Os intrusos, superado o pasmo de primeira instancia, deslízanse escaleiras abaixo en apurada retirada e saen do edificio a lume de carozo. Cando soben ao coche, a masa vociferante accede xa á rúa e os portais da contorna cospen veciños que indefectiblemente se suman ao balbordo.

Brúa o motor, barítono, e os pneumáticos rinchan no seu rodar estéril. Tras a derrapaxe inicial, a traseira da berlina recomponse e a gran velocidade abandona a escena. Na calma posterior, mentres o sangue acouga, e durante algúns espesos segundos, segue a petar nos seus ouvidos o eco da cantadela que atrás deixan:

- “ESTE DESHAUCIO, ÍMOLO PARAR!”

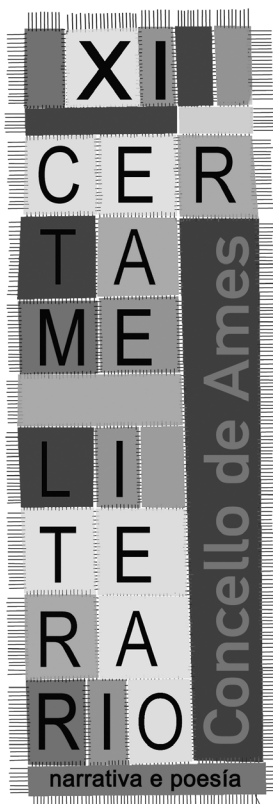

narrativa e poesía

Poesía

OS AMIGOS IMAXINARIOS

Pablo Souto García (Albaromicroque)

1º premio de poesía da 1ª categoría

Os amigos imaxinarios non nos poden maltratar,
porque nós os seus movementos podemos controlar.

Cantar, pintar, facer absolutamente de todo,
ese pode ser o seu imaxinario soño.

Podes invitalos as túas propias festas
e falar ata dunhas orquestras.

Ademais, non nos poden facer nada,
cando os vemos faciana a faciana.

Pero non ten porque ser unha persoa,
pode ser un animal ou unha cousa.

Un gran amigo imaxinario,
pode ser Pepe, o loro canario.

Podes ir con el de excursión,
ou simplemente tomar unha infusión.

Pode ser home ou muller,
e comer con garfo ou culler

Estás facendo os deberes,
e moi inqueda ti es.

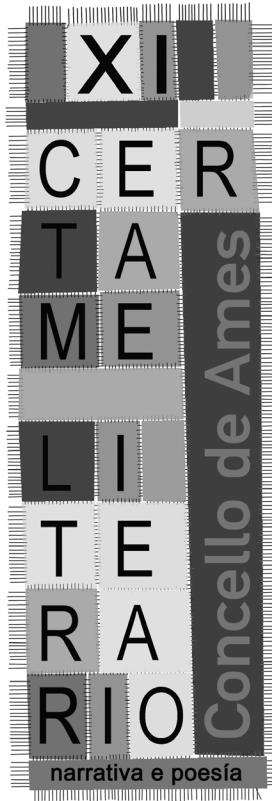
O amigo imaxinario farache rir,
o tempo que faga servir.

Podes poñerlle un nome calquera,
dende Mariano Rajoy a Pepe Villuela.

Este concurso hei de gañar,
porque meu amigo imaxinario vaimos animar.

ENVEXA

Xián Villanueva Moreiras (Acuarios)

2º premio de poesía da 1ª categoría

No cole, Carlos saca deces,
eu téñome que conformar con setes.

Na clase, el sempre ten a man levantada,
eu téñoa case sempre baixada.

Ao rematar a escola, el marcha coa súa mochila do Celta,
eu, en cambio, voume coa miña mochila vella.

No cine, el toma flocos de millo e unha coca-cola,
e eu só teño unha presa de gominolas.

Na tenda, el compra unha peli de Tarzán,
eu voume cunha barra de pan.

En balonmán, el é o máis popular,
a min ninguén ma quere pasar.

En boleibol, el tira con moita forza,
eu non chego nin á rede coa pelota.

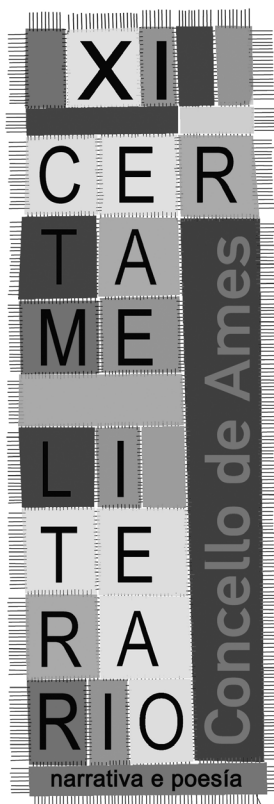
En xadrez, el sempre fai xaque mate,
Eu non fago nin un xaque.

Pero Carlos está na mente,
e eu estou no presente.

El é fantasmal,
e eu son real.

OS SOÑOS

Lara Castro Taboada (Tara)

3º premio de poesía da 1ª categoría

Estou moi cansa,
á cama hai que ir,
apago a luz
e comezo a durmir.

Que aventura viverei
neste soño tan xenial,
cruzarei os sete mares
ou serei unha esquimal?

Hoxe son princesa,
princesa moi fermosa,
con coroa de diamantes
e vestido de cor rosa.

Co meu sombreiro vaqueiro
e co meu cabalo Veloz,
percorro o salvaxe oeste
en busca do Lobo Feroz.

Vou nun submarino,
buscando o tesouro,
do Titanic afundido
no profundo río Douro.

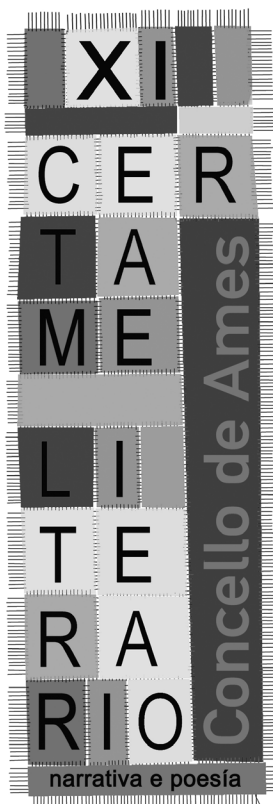
Agora son unha fada
que canta unha canción,
e a acompañan os paxaros
co seu precioso son.

Estou facendo un safari
e...mira que sorpresa!,
un coello persigue un león,
que corre a toda présa.

Xa remataron os soños,
son pura diversión,
como serán os próximos...
que emoción!

ORIENTAME COS MERIDIANOS CARA O CEO

Marcela Porto Mato (Noces)

1º premio de poesía da 2ª categoría

Teletransportame a cada cidade que reconstrúes nos meus tecidos

Pescúdame, mentres *pentagramео* no tempo

Peiteándome e facéndolle cóxegas á queratina do meu pelo

Fuxindo duns amenceres que me reconstrúen

Escoitando unicamente os segredos envoltos en urnas

Os cantos dos paxaros

teceron con liño as cordas da miña pel

Empezamos cada día unha nova vida

Imaxinamos retroceder no tempo porque temos medo a enfrontarnos a este presente

Ao presente de secundarnos nos recunchos dos estantes

secundarnos entre cada folla dos arquivos da nosa memoria

Morrería indubidablemente neste instante

minguándonos na infinidade desta noite

Suplantaríame por cadeas de locomotoras, sen comezo nin final

ao abrigo de despedidas nos andeis

Dialectemos os nosos corpos para afundirnos nesta selva de extincións

Unicamente amenceres que orientaron os ventos

para argüírnos un cento de motivos polos que non deixarnos levar

Autoprotexernos nunha fronte que non entende de meridianos
nin paralelos

Taxonomías que nos reconstrúen,
afastadas da area que lentamente me recobre, me ispe, e me su-
blima

Correntes alternas que suplantán conciencias

Centos de repeticións arquivadas,
universos devolutivos
esperanzas gardadas
só en ti

Soubemos esquecer, só polo feito
de habitarnos nas rúas máis escondidas

Vísteme un cento de fíos que renomean os restos da primavera

I é que por defendernos sacrificio a miña alma
pero por salvarme sacrificio todo o meu pasado
Somos anos cheos de perdas
cheos de biodiversidade afundida, en conferencias e papeis mu-
tantes

Catapultándote aos chanzos dun inferno sobre mollado
Caendo en picado aos charcos onde quixen verte reflectido

Síntote máis preto do que podes imaxinar
Síntote inverno, solsticio, e lúa chea noutros amenceres que non
murmuraron alentos

Fuches a miña voz

Berrácheslle aos amencerres tan lentamente coma se afundise o sol na area

Chorácheslle ao mar que irradiara ondas esculpindo as nosas siluetas apertadas

máis fortes cá enerxía interna da terra

máis fortes que a nosa hibridación en orbitais paralelos

Supúranme as mans de tanto invocarte nas miñas palabras

Carcómenme as falanxes por dentro, engaiolando vibracións

freando locomocións, ciclos eternos, e selvas amazónicas que nos perdían

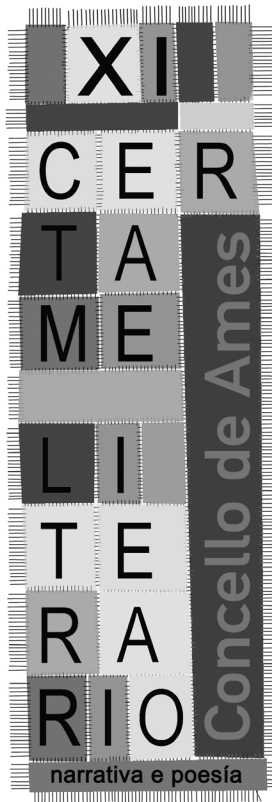
a tempo constante, fecundando atmosferas

As claves, navegaron paralelos e meridianos na procura dunha brúxula

Perderon os aloumiños todo o salitre do mar

A FAME

Salvador Pena Castro (Televisor)

2º premio de poesía da 2ª categoría

A fame
está a comer o mundo

E outro día máis
A remolque do que pensa a miña mente
Perseguindo tolamente un ideal morto
Un río fluorescente e atractivo
Sabendo que as cousas que non chegan a tempo
Non deben chegar nunca

A fame estase a comer o mundo
As ilusións están a fuxir
Polo aire hermético gardado
En sumidoiros de sonhos mortos
A comunicación estase a perder
En ríos de píxeles
E desánimo
A vida está morrendo
E nós somos as súas últimas exhalacións furiosas

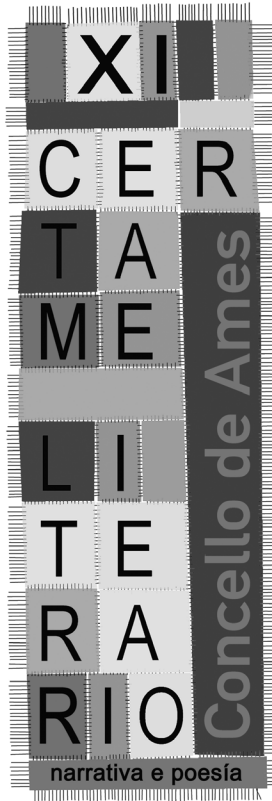
Hai fame de emocións
De obxectivos
De argumentos
Precísase claridade nesta xa longa
Mañá escura e neboeira
Un xute de tolerancia
Pasar por debaixo do arco da vella da preguiza

Inxección viva, velenosa
Adrenalina de cores
Narcisismo morto
Palabras que encontran ó seu receptor
Que xa non se perden
Que evitan ó eco
Reencontro persoal
Amar de novo
Plantar flores entre as máquinas
Sacia-la fame

Fálame
Aínda que sexa un interludio absurdo
Entre as horas que non pasamos chorando
E matemos ó seu apetito
Tan baleiro e tan superfluo
Tan lóxico e letal

ELA

Sofía Tuñas Puentes (Phi Gómez)

3º premio de poesía da 2ª categoría

I

Hai ruído na rúa
Cláxons, xente, zapatos, choiva.
Hai almas na rúa
Corren, rin, berran, choran.
Hai corazóns na rúa
Namorados, rotos, ocupados, libres.
Ela está na rúa
A súa mirada? No chan
As súas mans non sinalan cara a ningures.
Non fai ruído porque non ten esperanza.
Non berra porque non ten nada que dicir.
Non chora porque o seu eu hai moito que deixou de existir.

II

Recordo que chovía
Recordo que tronaba
Recordo como o lume forxaba brasas
E como o papel se consumía.
Recórdoa a ela
Triste e soa
Desesperanzada e abandonada
Pero sempre acompañada.
Acompañada dunha sombra,
Escura e mesquiña
Que cada mañá a primeira hora
Pola fiestra lle sorría.

III

Ela mira as súas mans enrugadas.
Esas mans que tanto expresaron
Que tanto viron
Que tanto traballaron
Mírao e a el.
Cal dourado e estreito,
Cal liso e unha vez tenro,
Do seu dedo e peito se apoderou.
Ela recolle o seu cabelo
Ispe o seu pescozo
E suspira con cada palabra.

IV

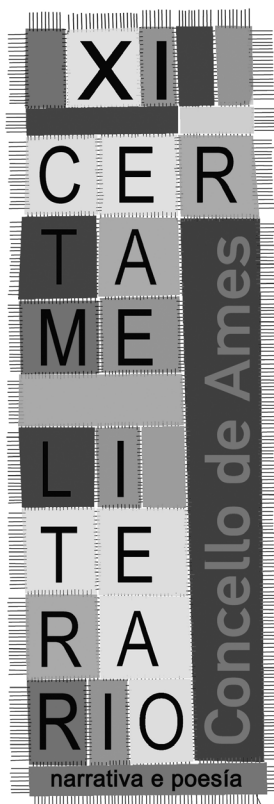
Miro o meu reflexo
Devolto por este vello espello
Non o entendo
Quen son?
Cara a onde vou?
O brillo dos meus ollos desapareceu
Ou quizais escondeuse?
Escondeuse de min.
Da miña tez cincenta
Antigamente cor escarlata.

V

Eses gritos que traspasan paredes.
Esas voces que arrancan corazóns.
Esas lágrimas que limpan expresións.
Son o meu pan de cada día
Son o prezo do meu pecado
De con tanto esmero terte amado.

MEMORIA DUN CUARTO

Ismael Ramos Castelo (Lass)

1º premio de poesía da 3ª categoría

la pieza oscura como el claro de un bosque. **Enrique Lihn.**

*

Entramos no cuarto como quen fere os bordes.

Ós dezanove anos eu só tiña ganas de incendiar herba, era algo non diagnosticado. Por que estabas tan triste?

Prometín un fulgor que proxectaría formas nas paredes. Prometín un par de mans.

Entramos no cuarto antes da música e da luz.

Puiden romper calquera das miñas promesas.

Ferimos algo que non estaba alí.

*

Hai coches sucedendo fóra. Nunca a chuvia.

Medimos o tempo polo cabelo branco das tolas. As mulleres de-
mentes só teñen dereito á súa vellez sen un espello. Así nós.

Relegamos o poder da palabra, desgastámola en cuspe.

Quero ser unha muller morta coa cabeza chea de formas.

Instruírme no silencio.

*

Poñemos música.

Hai algo que baila e non somos nós. Fóra as campás. Hai algo que se dilata e treme.

Vou debuxar no aire a posibilidade do teu rostro. Ás escuras. Como se a guerra. Como se a promesa falsa.

A posibilidade do teu bico.

Vou debuxar no aire ata que se faga branco ou estoupe.

*

Agárrame pola caluga. Despois caer.

*

Entra no cuarto unha parella de perdices.

Abre a boca, abre máis a boca. Pero eu teño medo de que se nos metan dentro e nos coman o fígado. Teño medo da marca de sangue seco na punta dos seus peteiros. *Senta. Abre a boca.*

As plumas ráscanme na gorxa mentres trago.

Trago dúas perdices. Teño dentro dúas perdices.

*

Non, os meus ósos e o meu cerebro non queren tomar máis disto.
Non, os meus ósos e o meu cerebro non queren tomar máis disto.
Non, os meus ósos e o meu cerebro non queren tomar máis disto.
Non, os meus ósos e o meu cerebro non queren tomar máis disto.
Non, os meus ósos e o meu cerebro non queren tomar máis disto.
Non, os meus ósos e o meu cerebro non queren tomar máis disto.
Non, os meus ósos e o meu cerebro non queren tomar máis disto.

*

Preguntas: *Que queres como proba do meu amor?*

Respondo: *Quero un cadáver louro entre as ortigas esmagadas.*

Quero os cortes nas túas pernas. As marcas que che deixan nas mans os animais do bosque.

Aprender a diferenza entre o xogo e a ferida.

Comer o teu corazón de mans dun descoñecido.

Esa pobreza e un xesto.

Quero.

*

Os nenos son anteriores ó cuarto e ós amantes. Anteriores ó sangue. A brancura das fotos así nolo confirma. Unha festa de aniversario.

Isto podería ser unha festa de aniversario. Dentro de min a festa ou unha botella de alcol roubada ós maiores.

Nenos que fuman.

Fóra a música e a xente que se ergue.

Trabámonos nas mans coma animais cegos. Houbo un intre de flash.

Cal é o destino das cousas que brillan?

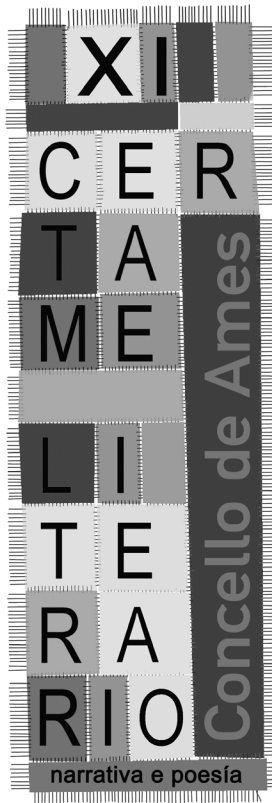
O cuarto escuro. O claro dun bosque. Dentro corren nenos.

Fóra aprendemos a amar.

novembro 2013

XOGO DE CAMA

Manuel Otero Boquete (Triste Gagarín)

2º premio de poesía da 3ª categoría

“te estás yendo y los pájaros se mueren

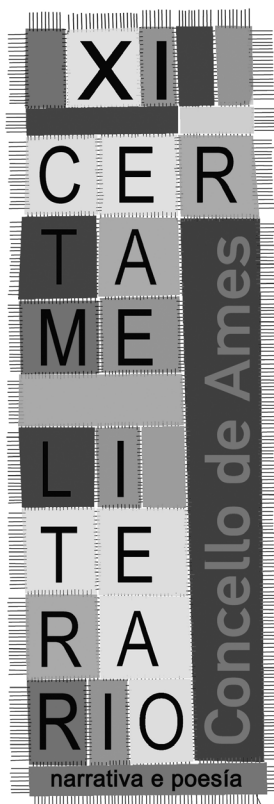
Julio Cortázar

Non me espertes mañá
cando marches
tan cedo
e me abandones descalzo no meu nicho de escumas
Non me biques a testa
-non quero esa esmola-
nin me mires durmir cando xa esteas vestida
(algunha vez soñeite preto de min
da cama
anicada na alfombra estimándome o cabelo)

Non me tapes
non me topes
non baleires o cinceiro e arrima a porta
amodiño
que non quero ver o cuarto inmenso cando foxes
abrirse coma un mar e fechárseme no medio
quero amarte de costas
ignorante
só comigo
nesta feble morfina onde
o estrondo dun trono
se poida confundir cun golpe de pétalo.

DESEJAR É CONJUNTIVO. ARRASTAR A HISTÓRIA

Esperanza Rocamonde iglesias

3º premio de poesía da 3ª categoría

*Às mulheres que Palavram o mundo reinventando cada dia
À minha nai, que me deu as raízes para ser mulher-árvore*

*‘Sempre fomos o que os homens disseram que nós éramos,
agora somos nós que vamos dizer o que somos’*

Lygia Fagundes Telles

Chovem sobre nós
Natais, barbies, heróis, rituais, Espanhas
descritos pós-modernos, meninas bonitas e valentes ‘machotes’.
Fermentam baixo os pés
os ‘querer... mas *nom* poder’
‘chegar a ser’ ou ‘*nom* chegar a ser’
Que é umha quando
simplesmente É?
Quero mudar alicerces,
quero olhar de novo.

Ensinárom-nos
que há
pautas e circuitos,

escadas e equações
valos que saltar
e metas a que chegar..
que há
deveres, deuses, normas,
cousas razoáveis
e mundos ordenados
‘co-mo-de-ve-ser’

Agora toca desaprender,
pisar erva, tirar valos,
levantar a voz,
meter-se na conversa dos maiores
e moldar à vontade
todas as formas do informe.

Como olhar dentro
desde fora?
como ser de dentro
estando fora?
como saber o que acontece fora

estando dentro?
como saber se umha está
dentro
ou
fora?

Vós,
apolíneos, retos,
mastigades certezas
‘campeons-de-qualquer-coisa’
cresceste apenas com nascer,
atingistes sem demonstrar.

Nós,
dionisíacas, curvas
respiramos dúvidas,
submergidas
roendo, batendo
abrindo portas, janelas...
e tentando deitar as chaves.

Concello de AMES

